24-мӗш ҫул тухать. Хакӗ 15 пус.

1941
ИЮНЬ
7
ШАМАТКУН
132 (5847) №

Пӗтӗм тӗнчери пролетарисем, пӗрлешӗр!

ЧӐВАШ КОММУНИ

ВКП(б) ОБКОМӖПЕ
ШУПАШКАР ХУЛА КОМИТЕЧӖН,
ЧАССР ВЕРХОВНЫЙ СОВЕЧӖН
ТАТА ШУПАШКАР ХУЛА СОВЕЧӖН
ХАҪАЧӖ.

Совет патриотизмӗн демонстрацийӗ

Государствӑн Виҫҫӗмӗш Пятилетка (тӑваттӑмӗш ҫулхи кӑларӑм) Заемне пирӗн республикӑри ӗҫҫыннисем, пӗтӗм Совет Союзӗнчи ӗҫҫыннисем пекех, пысӑк хаваслӑхпа ҫырӑнаҫҫӗ, мӗншӗн тесен вӗсем ҫакна лайӑх пӗлеҫҫӗ: государствӑна кивҫен панӑ средствӑсем пӗтӗм халӑхӑн кирлӗ ӗҫсене тунӑ ҫӗре каяҫҫӗ. Ҫакна ӑна ӗҫҫыннисем митингсенче тухса каланӑ сӑмахсем те лайӑх кӑтартса параҫҫӗ. Шупашкар хулинчи килхуҫи хӗрарӑмсен митингӗнче Крылова юлташ ҫапла каларӗ: «Пирӗн правительство интересӗсем вӗсем — пирӗн пӗтӗм халӑхӑн интересӗсем. Государствӑна кивҫен панӑ средствӑсемпе ҫӗнӗ фабрикӑсемпе заводсем, шахтӑсем, рудниксем, шкулсемпе клубсем, больницӑсем тӑваҫҫӗ. Хӗрлӗ Ҫарпа Тинӗс Ҫар Флочӗ ҫӗнӗ танксем, самолетсем, карапсем илет. Манӑн ывӑл Хӗрлӗ Ҫар службинче. Вӑл совет гражданинӗн таса тивӗҫлӗхне тӳрӗ кӑмӑлпа пурнӑҫа кӗртсе пытӑр, эпир, ашшӗ-амӑшӗсем, хамӑрӑн ҫар хӑватне ҫирӗплетсе пыратпӑр».

Чкаловски районри «Маяк» колхозри 70 ҫула ҫитнӗ колхозник Сафиуллин митингра ҫапла тухса каланӑ: капитализмӑн пӗтӗм тӗнчинче империализмлӑ иккӗмӗш вӑрҫӑ ҫулӑмӗ явӑнать, ҫакӑн пек вӑхӑтра хамӑр ҫӗршывӑн оборона тӗрекӗпе ҫар хӑватне татах та ытларах ҫирӗплетсе пырас пулать. Сафиуллин юлташ ҫӗнӗ заема 100 тенкӗлӗх ҫырӑнса, митинграх укҫине те панӑ. Ҫак колхозрах колхозник Минаев 500 тенкӗлӗх ҫырӑннӑ, заем укҫине пухурах панӑ. Ҫакӑн пек тӗслӗхсене ҫӗршерӗн илсе кӑтартма пулать. Старо-Тойсински ялсоветри колхозниксем пӗр кун хушшинче 10.500 тенкӗлӗх ҫырӑннӑ, унӑн укҫине те ҫав кунах тата пӗтӗмӗшпех парса татнӑ. Вӑрнар районӗнчи Сталин ячӗпе тӑракан Ленин орденлӑ колхозри колхозниксем темиҫе минута хушшинче 11.950 тенкӗлӗх ҫырӑннӑ, ҫырӑннӑ чухнех 7.075 тенкӗ тӳленӗ.

Пирӗн республикӑри нумай районсенче ҫӗнӗ заема ҫырӑнас ӗҫ организованно иртсе пырать, ӗҫҫыннисем заема пӗлтӗрхинчен чылай нумайрах ҫырӑнаҫҫӗ. Ӑна ҫакӑн пек фактсем лайӑх кӑтартса параҫҫӗ. 1940 ҫулта подписка пуҫланнӑ пирвайхи кун хушшинче рабочисемпе служащисем 7 миллион та 550 пин тенкӗлӗх ҫырӑннӑ пулсан, кӑҫалхи ҫул — 12 миллион та 760 пин тенкӗлӗх ҫырӑннӑ. Ҫӗнӗ заем колхозниксем хушшинче те пӗлтӗрхинчен нумай лайӑхрах саралать. Колхозниксем подписка пуҫланнӑ пӗрремӗш кун, иртнӗ ҫулти пӗрремӗш кунтипе танлаштарсан, 6 миллион та 737 пин тенкӗ чухлӗ нумайрах ҫырӑннӑ. Ҫакӑ вӑл пирӗн халӑх Совет правительстви тавра, Ленинӑн—Сталинӑн аслӑ партийӗ тавра татах та тачӑрах пӗтӗҫни ҫинчен, пирӗн халӑхӑн ӑнланулӑхӗ хӑпарни ҫинчен, вӑл хӑйӗн тӑван ҫӗршывне вӗҫӗ-хӗррисӗр юратни ҫинчен калаҫа парать.

Кӑҫал Хӗрлӗ Чутай, Чкаловски, Элӗк, Вӑрнар, Тӑвай районӗсемпе ытти хӑш-пӗр районсем заем сарас ӗҫе лайӑх организацилерӗҫ. Сӑмахран, 1940 ҫулта ҫырӑнма пуҫланӑ пирвайхи кун хушшинче Элӗк районӗнче заема 260 пин тенкӗлӗх сарнӑ пулсан, кӑҫал вара — 491 пин тенкӗлӗх, Вӑрнар районӗнче пӗлтӗр — 307 пин тенкӗлӗх, кӑҫал — 618 пин тенкӗлӗх сарнӑ. Ытти чылай районсенче те ҫакнашкал картинах курма пулать. Нумай районсенче подпискӑн пирвайхи кунӗнчех заема пӗлтӗр сарнӑ пӗтӗм суммӑран нумайрах сарнӑ. Акӑ Хӗрлӗ Чутай районне илер. Кунта 1940 ҫулта заем пурӗ 538 пин тенкӗлӗх саралнӑ пулсан, кӑҫал ҫырӑнма пуҫланӑ пирвайхи кун хушшинчех 572 пин тенкӗлӗх саралнӑ.

Хӗрлӗ Чутай районӗнчи колхозниксен организованноҫне уйрӑмах паллӑ тӑвас пулать, вӗсем нумайӗшӗ укҫине те ҫийӗнчех парса татнӑ. Чепкас-Никольскра (Шӑмӑршӑ р.) заем ҫырӑнас ӗҫ июнӗн 2-мӗшӗнчех вӗҫленнӗ. Кунта пӗр сехет хушшинче 385 колхозник 14.050 тенкӗлӗх ҫырӑннӑ тата ҫак пӗтӗм суммӑна ҫийӗнчех тӳлесе татнӑ. Атнар ялсоветӗнче 19.800 тенкӗлӗх ҫырӑннӑ, укҫине те пӗтӗмпех тӳленӗ.

Кӑҫалхи ҫул заем сарас ӗҫ Ҫӗрпӳ районӗнче те нумай лайӑхрах пулса пырать. Районри колхозниксем подписка пуҫланнӑ кунах 1940 ҫулти подпискӑн пӗтӗм сумминчен ирттерсе ҫырӑннӑ. Иртнӗ ҫулта районри колхозниксем хушшинче заем пурӗ 164 пин тенкӗлӗх саралнӑ пулнӑ, унта кӑҫалхи ҫул 195 пин тенкӗлӗх ҫырӑннӑ, вӑл шутран 47 пин тенкине ҫырӑнсанах парса татнӑ, пӗлтӗр вара ҫырӑннӑ вӑхӑтра пурӗ те икӗ пин тенкӗ кӑна пухнӑ пулнӑ.

Ялсовечӗсен заем тӗлӗшпе ӗҫлекен чи лайӑх уполномоченнӑйӗсене паллӑ тӑвас пулать. Вӑрмар ялсоветӗнчи Плотников юлташ ялсоветри пур колхозниксене те заем ҫырӑнма пулӑшнӑ, заем укҫине пӗтӗмӗшпех пухнӑ. Ҫакӑн пекех лайӑх ӗҫленӗ Йӗкӗрварти Павлов юлташ та.

Ҫаксемпе пӗрлех республикӑри хӑш-пӗр районсен руководителӗсем массӑсен ҫӗкленӗвӗпе хастарлӑхӗн пуҫне тӑма, заем сарас ӗҫе кирлӗ пек йӗркелесе яма пултарайман. Урӑх мӗнрен килнӗ ӗнтӗ, сӑмахран, Кувакино районӗнче заем сарас ӗҫ ҫителӗксӗр пулса пыни? Кунта паянхи кун тӗлне пурӗ те пӗр пин тенкӗлӗх кӑна взнос пухӑннӑ. Ҫакӑн пек начар ӗҫлекен районсен шутне Улатӑр, Сӗнтӗрвӑрри, Октябрьски тата Вӑрмар районӗсем кӗреҫҫӗ. Кунта парти, совет тата профсоюз организацийӗсем массӑллӑ-ӑнлантарулӑ ӗҫе кирлӗ пек сарса яма пултарайман.

Республикӑри уйрӑм районсенче—Канаш, Сӗнтӗр, Красноармейски тата Пӑрачкав районӗсенче облигацисен хакне пухасси подпискӑран кая юлса пырать. Колхозниксемпе единоличник-хресченсем хушшинче заем ҫырӑнас ӗҫе взноссене тӳлессипе ҫыхӑнтарса пымалла.

Финанс активӗ, партипе совет работникӗсем государство заемӗсем мӗнле вырӑн йышӑнса тӑни ҫинчен ӑнлантарса парас тӗлӗшпе ывӑнма пӗлмесӗр ӗҫлеме тивӗҫлӗ, ҫак кунсенче мӗнпур колхозниксемпе единоличник-хресченсене заем ҫырӑнма пулӑшмалла, заем енӗпе ӗҫлекен уполномоченнӑйсен заем сарас ӗҫе чи кӗске срокра вӗҫлесе, ялта заем укҫине пухма тытӑнмалла.

Предприятисемпе учрежденисенчи комсодсен ҫак кунсенче заем ҫырӑнас ӗҫе туса пӗтерес пулать. Ку ӗҫе чылай ҫӗрте туса пӗтернӗ те ӗнтӗ. Нумайӗшӗ заема ӗҫукҫи фондӗнчен ирттерсе ҫырӑнаҫҫӗ. Росснабсбыт (Шупашкар) работникӗсем ӗҫукҫи фондӗнчен 14 процент ирттерсе ҫырӑннӑ т. ыт. те.

Малта пыракан, ӑнланулӑ ӗҫҫыннисен пуҫарӑвӗпе усӑ курса, кайра пыраканнисене мала илсе тухассишӗн пӗтӗм вӑя хурса кӗрешес пулать.

Государствӑн Виҫҫӗмӗш Пятилетка (тӑваттӑмӗш ҫулхи кӑларӑм) Заемне ҫырӑнас ӗҫе ӑнӑҫлӑн вӗҫлесси — мӗнпур парторганизацисен, профсоюз тата совет организацийӗсен, хуларипе ялти мӗнпур общественноҫӑн чыслӑх ӗҫӗ.

Июнӗн 5-мӗшӗнче «Чӑваш Коммуни» тата «Красная Чувашия» хаҫатсенче Чӑваш АССР Халӑх Комиссарӗсен Совечӗ республикӑра заем сарас ӗҫре малта пыракансене премилесси ҫинчен йышӑннӑ постановлени пичетленсе тухрӗ.

Чӑваш АССР Совнаркомӗ республикӑри мӗнпур ялсоветсене, мӗнпур совет, финанс активне, комсодсене тата заем уполномоченнӑйӗсене массӑллӑ-политикӑллӑ ӗҫе татах та анлӑрах сарса яма, социализм строительстви ӗҫӗнче, хамӑрӑн тӑван ҫӗршывӑн оборонӑллӑ хӑватне ҫирӗплетес ӗҫре совет заемӗсем мӗнле вырӑн йышӑнса тӑни ҫинчен мӗнпур ӗҫҫыннисене ӑнлантарса пама тата ҫапла ӗҫленӗ никӗс ҫинче Виҫҫӗмӗш Пятилетка (тӑваттӑмӗш ҫулхи кӑларӑм) Заемне сарас ӗҫе ӑнӑҫлӑн вӗҫлеме чӗнчӗ.

Ҫак чӗнӗве ӗҫпе пурнӑҫласси—парти тата совет организацисен, финанс органӗсен паянхи тӗп задачи пулать.

СССР ВЕРХОВНЫЙ СОВЕТ ПРЕЗИДИУМӖН
УКАЗӖ
ССР Союзӗн станкостроени Халӑх Комиссариатне тӑвасси ҫинчен

1. Станкостроенин Пӗтӗм Союзлӑ Халӑх Комиссариатне тӑвас, унӑн составне станкостроительнӑй, инструментальнӑй, абразивнӑй заводсене тата кузнечно-прессовӑй машиностроенин заводӗсене кӗртес.
2. СССР Совнаркомӗ ҫирӗплетнӗ список тӑрӑх тивӗҫлӗ предприятисемпе организацисене Станкостроени Халӑх Комиссариатне парас.

СССР Верховный Совет Президиумӗн Председателӗ М. КАЛИНИН.
СССР Верховный Совет Президиумӗн Секретарӗ А. ГОРКИН.

Мускав, Кремль.
1941 ҫулти июнӗн 5-мӗш.

СССР ВЕРХОВНЫЙ СОВЕТ ПРЕЗИДИУМӖН
УКАЗӖ
А. И. Ефремов юлташа СССР станкостроени Халӑх Комиссарӗ пулма уйӑрса лартасси ҫинчен

Александр Илларионович ЕФРЕМОВ юлташа, Ывӑр машиностроени Халӑх Комиссарӗн обязанноҫӗсенчен хӑтарса, СССР Станкостроени Халӑх Комиссарӗ пулма уйӑрса лартас.

СССР Верховный Совет Президиумӗн Председателӗ М. КАЛИНИН.
СССР Верховный Совет Президиумӗн Секретарӗ А. ГОРКИН.

Мускав, Кремль.
1941 ҫулти июнӗн 5-мӗш.

Колхозниксемпе колхозницӑсем!

Виҫҫӗмӗш Пятилетка (тӑваттӑмӗш ҫулхи кӑларӑм) Заемне ҫырӑнса илсе, ялхуҫалӑхӗ малалла ҫӗкленсе пырассине хӑвӑртлатар, колхоз стройне ҫирӗплетер

ЗАЕМ ХРОНИКИ

ҪӖРПӲ. Профшкулра вӗренекенсемпе ӗҫлекенсем Виҫҫӗмӗш Пятилетка (тӑваттӑмӗш ҫулхи кӑларӑм) Заема пурте ҫырӑнса илчӗҫ. Пӗтӗмпе 19.340 тенкӗлӗх сарнӑ.

В. МУРАВЬЕВ.

ЭЛӖК. Заем кӑларасси ҫинчен йышӑннӑ постановленине «Комбайн» колхоз членӗсем питӗ пысӑк хаваслӑхпа кӗтсе илчӗҫ. Ҫӗнӗ заема пур колхозниксем те ҫырӑнса илнӗ.

С. ТИХОНОВ.

ВӐРНАР. Пӑваялӗнчи «Большевик» колхоз членӗсем хушшинче ҫӗнӗ заема пӗр кун хушшинчех 6915 тенкӗлӗх сарнӑ, ҫав кунах подписка укҫинче 2128 тенкӗ пухнӑ.

И. КОРАКОВ.

ШӐХАСАН. Чулкӑмака ялсоветӗнчи «Канаш» ялхуҫалӑх артель членӗсем ҫӗнӗ заема пӗр кун хушшинче 4160 тенкӗлӗх ҫырӑнса илчӗҫ, ҫав кунах заемшӑн 2500 тенкӗ укҫа хыврӗҫ. Ҫак ӗҫе заем уполномоченнӑйӗ Ф. Леонтьев юлташ аван организациленӗ. Правительство йышӑннӑ постановлени ҫинчен вӑл кашни колхозникпа, колхозницӑна, кашни единоличника уйрӑмӑн ӑнлантарса парать.

Ф. Леонтьев юлташ ҫӗнӗ заема хӑй пӗччен 1020 тенкӗлӗх сарнӑ. 71 ҫулти колхозница Самоварова юлташ ҫӗнӗ заем укҫине те ҫийӗнчех парса татрӗ.

К. ПЛАТОНОВ.

СӖНТӖР, июнӗн 6-мӗш. **(Телефон тӑрӑх).** Паянхи куна ҫӗнӗ заема районӗпе 536 пин тенкӗлӗх сарнӑ, вӑл иртнӗ ҫултинчен 24 пин тенкӗ ытларах пулать.

Заем сарас ӗҫ Пушкӑрт ялсоветӗнче ӑнӑҫлӑн пулса пырать, кунта пӗтӗмпе 29.680 тенкӗлӗх, иртнӗ ҫултинчен 12 пин тенкӗ ытларах сарнӑ.

Районри перекет кассине подписка укҫине 13 пин тенкӗ хывнӑ. «Красный герой» колхоз членӗсем 3200 тенкӗлӗх ҫырӑнса, укҫине пӗтӗмпех парса татнӑ.

Анчах ҫакна калас пулать: вырӑнти советсем, парти тата комсомол организацисем, ҫавӑн пекех заем уполномоченнӑйӗсем те единоличниксем хушшинче политикӑллӑ-массӑллӑ ӗҫе начар туса пыраҫҫӗ. Единоличниксем хушшинче заем сарас ӗҫе тытӑнманпа пӗрех.

Г. КОРОТКОВ.
Районри перекет касси заведующийӗ.

КУКӖҪ, июнӗн 6-мӗш. **(Телефон тӑрӑх).** Заем сарасси политикӑллӑ пысӑк ҫӗкленӳпе пырать. Паянхи куна ултӑ пин колхозник 255 пин тенкӗлӗх, пӗлтӗрхинчен 66 пин тенкӗ ытларах ҫырӑнчӗҫ, подписка укҫине 12.000 тенкӗ тӳлерӗҫ.

Заем сарас тӗлӗшпе Сарабакассипе Шемшер ялсовечӗсем малта пыраҫҫӗ. Сарабакасси ялсовечӗ тӑрӑх 20 пин, Шемшер ялсовечӗ тӑрӑх 11 пин тенкӗлӗх сарнӑ.

Паянхи куна пӗтӗм район тӑрӑх 660 пин тенкӗлӗх сарнӑ. Вӑл, пӗлтӗрхипе танлаштарсан, 135 пин тенкӗ ытларах пулать.

А. МИХАЙЛОВ.

КАНАШ. **(Хамӑр корр.).** Июнӗн 5-мӗшӗ тӗлне Виҫҫӗмӗш Пятилетка (тӑваттӑмӗш ҫулхи кӑларӑм) Заемне районра 1.915.000 тенкӗлӗх сарнӑ, ку вӑл иртнӗ ҫултипе танлаштарсан 110 пин тенкӗ ытларах пулать. Иртнӗ ҫулта ялсенче 114.000 тенкӗлӗх сарнӑ, кӑҫал 320 пин тенкӗ ытла сарнӑ. Районти перекет кассине заемшӑн пырса хывнӑ укҫа 10.000 тенкӗрен иртнӗ.

ҪӖРПӲ, июнӗн 6-мӗш. **(Телефон тӑрӑх).** Тӑватӑ кун хушшинче Виҫҫӗмӗш Пятилетка Заема пӗтӗмпе 793 пин тенкӗлӗх сарнӑ, вӑл шутран рабочисемпе служащисем хушшинче 540 пин тенкӗлӗх, колхозниксем хушшинче 253 пин тенкӗлӗх. 112 единоличник 3025 тенкӗлӗх ҫырӑнса илнӗ. Пӗтӗм районӗпе подписка укҫине 83.000 тенкӗ пухса, перекет кассине хывнӑ.

КРАСНОАРМЕЙСКОЕ. **(Телефон тӑрӑх).** Виҫҫӗмӗш Пятилетка (тӑваттӑмӗш ҫулхи кӑларӑм) Заемне кӑларасси ҫинчен правительство йышӑннӑ постановленине районри ӗҫҫыннисем пысӑк ҫӗкленӳпе йышӑнчӗҫ. Заем сарма пуҫланӑранпа икӗ кун хушшинче пӗтӗм районри рабочисемпе служащисем тата колхозниксем хушшинче 411 пин тенкӗлӗх сарнӑ. Иртнӗ ҫулхи заема ку вӑхӑтра мӗнпурӗ 195 пин тенкӗлӗх сарнӑ пулнӑ. Пӗр уйӑх хушшинче 323 пин тенкӗлӗх сарнӑ.

Колхозниксем хушшинче заемшӑн укҫа пухасси те хӗрӳллӗ пырать. Икӗ кун хушшинче 14 пин тенкӗ заем укҫи пухнӑ. «Сила» колхозри колхозниксем ҫӗнӗ заема 3260 тенкӗлӗх илме ҫырӑннӑ. Вӗсем ху суммӑшӑн укҫине те пӗтӗмпех тӳлесе татнӑ. Заем сарас тӗлӗшпе Албахтино, Карай ялсовечӗсем малта пыраҫҫӗ. Ку ялсовечӗсем икӗ кун хушшинче 26.430 тенкӗлӗх сарнӑ, ку шутран 6. 640 тенкӗ пухнӑ.

Т. ИВАНОВ.
Районри перекет касси заведующийӗ.

Виҫҫӗмӗш Пятилетка (тӑваттӑмӗш ҫулхи кӑларӑм) Заемӗн 100 тенкӗлӗх облигацийӗн образецӗ. ТАСС фото-хроникин репродукцийӗ.

Политикӑллӑ-моралле пӗрлӗхӗн вӑйӗ

Виҫҫӗмӗш Пятилетка (тӑваттӑмӗш ҫулхи кӑларӑм) Заема сарасси ӑнӑҫлӑн пулса пырать. Чӑваш АССР ӗҫҫыннисем, социализмлӑ тӑван ҫӗршыври мӗнпур ӗҫҫыннисемпе пӗрле, ҫӗнӗ заем кӑларнӑшӑн, ҫӗршывӑн вӑй-хӑватне, унӑн оборонӑллӑ тӗреклӗхне ҫирӗплетессишӗн ырми-канми ӗҫленӗшӗн Ленин—Сталин партине, Совет правительствине, халӑхсен ҫулпуҫне Сталин юлташа пӗтӗм чӗререн тав тӑваҫҫӗ. Республикӑри хуласемпе ялсенчи ӗҫҫыннисем ҫӗнӗ заема питӗ пысӑк хаваслӑхпа ҫырӑнса илеҫҫӗ. Ҫакӑ вӑл пирӗн ӗҫҫыннисен политикӑллӑ-моралле пӗрлӗхне тепӗр хут демонстрацилесе парать.

Июнӗн 6-мӗшне, тӑватӑ кун хушшинче, **пӗтӗм республика тӑрӑх 22.781.000 тенкӗлӗх ҫырӑннӑ. Вӑл иртнӗ ҫулти мӗнпур подпискӑран 1.865.000 тенкӗ ытларах пулать.** Иртнӗ ҫулта тӑватӑ кун хушшинче 16 342 пин тенкӗлӗх сарнӑ пулнӑ. Кӑҫалхи ҫӗнӗ заемшӑн тӑватӑ кун хушшинче **районри перекет кассисене 919.000 тенкӗ укҫан хывнӑ.**

Заем сарас тӗлӗшпе малтанхи пекех **Хӗрлӗ Чутай районӗ пӗрремӗш вырӑнта пырать.** Кунта заема пӗтӗмпе 603 пин тенкӗлӗх сарса, **укҫине 139 пин тенкӗ пухнӑ. Ҫӗрпӳ районӗнчи ӗҫҫыннисем 793 пин тенкӗлӗх ҫырӑннӑ,** вӗсем перекет кассине заем укҫине 83 пин тенкӗ хывнӑ. Ҫавӑн пекех **Калинински, Вӑрмар, Шӑмӑршӑ, Шӑхасан, Элӗк, Вӑрнар** районӗсенче те заем сарас ӗҫ ӑнӑҫлӑн пырать.

Кая юлса пыракан районсене палӑртса хӑвармалла. Вӗсен шутне ҫак районсем кӗреҫҫӗ: **Куславкка, Улатӑр, Кувакино, Октябрьски.**

Подписка укҫине тӳлеҫҫӗ

ШӐХАСАН. ССР Союзӗн Совнаркомӗ Виҫҫӗмӗш Пятилетка (тӑваттӑмӗш ҫулхи кӑларӑм) Заемне кӑларасси ҫинчен йышӑннӑ постановленине районри ӗҫҫыннисем пысӑк хаваслӑхпа кӗтсе илчӗҫ. Рабочисемпе служащисем, колхозниксем ҫӗнӗ заема хаваслӑн ҫырӑнса илеҫҫӗ. Малтанхи икӗ кун хушшинче районӗпе 297 пин тенкӗлӗх заем сарнӑ.

Авӑспӳрт Кипечри «Березовка» колхозра июнӗн 2-мӗшӗнче каҫхине колхозниксен митингӗ пулса иртнӗ. Митингра заем укҫи ӑҫта кайни ҫинчен тӗплӗн ӑнлантарса панӑ хыҫҫӑн, кӗске вӑхӑт хушшинчех 126 ҫын 6.615 тенкӗлӗх ҫырӑнса, ҫийӗнчех 1.200 тенкӗ ытла укҫа тӳленӗ. Колхоз председателӗ Мухин юлташ 300 тенкӗлӗх, колхоз счетоводӗ Степанов юлташ 200 тенкӗлӗх заем ҫырӑннӑ, вӗсем укҫине те ҫавӑнтах тӳлесе татнӑ.

Ытти колхозниксем те вӗсенчен юлмаҫҫӗ.

— Заем укҫи хамӑрӑн тӑван ҫӗршыва ҫирӗплетме, хамӑрӑн пурнӑҫа лайӑхлатма каять. Ҫавӑнпа эпӗ ҫӗнӗ заема 100 тенкӗлӗх ҫырӑнса, укҫине те халех тӳлесе тататӑп,—тет 50 ҫулхи колхозник Яков Гаврилов. Вӑл ҫавӑнтах хӑйӗн сӑмахне пурнӑҫлать.

Ытти колхозниксем те, ҫӗнӗ заема пысӑк хаваслӑхпа ҫырӑнса, ҫийӗнчех укҫа тӳлеме тытӑнаҫҫӗ. Акӑ вӗсем: колхоз бригадирӗ А. Иванов 100 тенкӗлӗх, унӑн арӑмӗ П. Иванова 50 тенкӗлӗх, Кирилл Григорьев колхозник 100 тенкӗлӗх, унӑн арӑмӗ Мария Григорьева 50 тенкӗлӗх, Игнатий Данилов 125 тенкӗлӗх тата колхозри стахановец Максим Порфирьев 100 тенкӗлӗх ҫырӑнса, укҫисене те ҫийӗнчех тӳлесе татнӑ.

Ку колхозра иртнӗ ҫулти заема мӗнпурӗ те 4.900 тенкӗлӗх кӑна сарнӑ пулсан, ҫӗнӗ заема икӗ кун хушшинчех 8.850 тенкӗлӗх сарса, 2.620 тенкӗ укҫа пухса хывнӑ. Ялсоветри служащисем ҫӗнӗ заема 1.050 тенкӗлӗх, уйӑхри ӗҫукҫинчен ирттерсе ҫырӑннӑ.

Июнӗн 5-мӗш тӗлне районри перекет кассине ҫӗнӗ заемшӑн 20 пин тенкӗ укҫа хывнӑ.

А. СОЛОВЬЕВ.

Заем сарас ӗҫ хӗрӳллӗн пырать

ВӐРМАР. Правительство ҫӗнӗ заем кӑларасси ҫинчен йышӑннӑ постановленине Аслӑ Пинерти колхозниксемпе служащисем хапӑл тусах йышӑнчӗҫ. Ку савӑнӑҫлӑ хыпара радио тӑрӑх илтсенех кунта ҫӗнӗ заема ҫырӑнасси пысӑк ҫӗкленӳпе тапранса кайрӗ.

Туллимар вӑтам шкулта ӗҫлекен учительсем, амбулаторипе сельпора, ялсоветра ӗҫлекен служащисем заема пурте пӗр уйӑхри ӗҫукҫи чухлӗ ҫырӑнса илчӗҫ.

Июнӗн 2-мӗшӗнче тӗттӗм пулнӑ ҫӗре ялти 29 колхозник ҫӗнӗ заема 2560 тенкӗлӗх ҫырӑнчӗҫ, подписка вӑхӑтӗнчех 1700 тенкӗ укҫа хыврӗҫ. Колхоз председателӗ С. Александров 350 тенкӗлӗх, бригадирсем кашниех 100-шер тенкӗлӗх илчӗҫ. Рядовой колхозниксем те хӑйсен бригадирӗсенчен юласшӑн мар. Павел Васильев («Вутлан» колхоз) 100 тенкӗлӗх, 60 ҫулхи колхозник Михаил Гаврилов (Молотов ячӗпе тӑракан колхоз) 50 тенкӗлӗх ҫырӑнчӗҫ.

Агитаторсемпе заем уполномоченнӑйӗсем халӗ кашни бригадӑрах колхозниксене ҫӗнӗ заем ҫинчен ӑнлантарса параҫҫӗ.

Заем сарас ӗҫ хӗрӳллӗн пырать, заем уссине, вӑл хамӑр тӑван ҫӗршыва ҫирӗплетме кайнине ӗҫҫыннисем лайӑх пӗлсе тӑраҫҫӗ.

В. Т.

Пурте пӗр кӑмӑлпа ҫырӑнаҫҫӗ

ИЕПРЕҪ. СССР Совнаркомӗ Госуда ствӑн Виҫҫӗмӗш Пятилетка (тӑватт мӗш ҫулхи кӑларӑм) Заемне кӑлар йышӑннине Йӗпреҫ районӗнчи ра чисемпе служащисем, инженерно-те нически работниксем тата колхозни семпе колхозницӑсем хапӑл туса й шӑнса илчӗҫ.

Правительство ҫӗнӗ заем кӑлар йышӑннине радио тӑрӑх итленӗ хыҫҫ нах учрежденисенче, предприятисен тата колхозсенче митингсем пул иртрӗҫ. Кооплеспромра ӗҫлекенсем 1.370 тенкӗлӗх, «Спотара» заводри р бочисем — 22085 тенкӗлӗх, Леспро торг рабочисем—6400 тенкӗлӗх, 7-мӗ номерлӗ арманта ӗҫлекенсем — 21 тенкӗлӗх ҫырӑнса илнӗ.

Нумай коллективсенче уйӑхри укҫинчен ирттерсе ҫырӑнаҫҫӗ. Пӗр- сехет хушшинче ҫӗнӗ заема районӗ 170.000 тенкӗлӗх сарнӑ. Колхозниксе пе единоличниксем 40.000 тенкӗлӗх ҫ рӑннӑ. Малта пыракан колхозсен колхозниксемпе колхозницӑсем за ҫырӑннӑ хыҫҫӑнах укҫине тӳлеме т тӑнчӗҫ. «Молния» колхоз членӗсем ҫӗ заема 3.500 тенкӗлӗх ҫырӑнса, укҫи 2580 тенкӗ хывнӑ. Кунта В. Михайл юлташ 3 ҫул заем уполномоченнӑ пулса ӗҫлет. Вӑл заем укҫине кашни ҫ лах вӑхӑтра пухса парать. Ку колхоз парторганизаци те тӑрӑшса ӗҫлет.

Заем уполномоченнӑйӗ С. Шухе («Красный Октябрь» колхоз) за сарас тӗлӗшпе 5-мӗш ҫул ӗҫлет. В заем укҫине пухассипе ҫеҫ мар, в лявсене тӗрӗслес ӗҫе те лайӑх йӗрке нӗ. Кашни выляв хыҫҫӑнах вӑл колхо никсен килӗсене кайса, заем таблиц сене тӗрӗслесе тӑрать. Ҫак колхоз 4 уйӑх хушшинче кӑна колхозникс пӗр пин тенкӗ ытла выляса илнӗ. Ҫа ла вара, кунти колхозниксем ҫӗнӗ з ема 1190 тенкӗлӗх ҫырӑнса, 414 тен тӳленӗ те ӗнтӗ. Заем сарас ӗҫ «Пра да», «Чувашия», «МОПР» тата Стал ячӗпе тӑракан колхозсенче те ав пырать.

Районра заем сарас тата заем ук пухас тӗлӗшпе заем уполномоченнӑ сем 140 ҫын ӗҫлеҫҫӗ. Заем уполном ченнӑйӗсен активлӑхӗ кашни ҫул ӳссе пырать.

Д. САЛАЕВ.
Районри перекет касси заведующийӗ.

Уйӑхри ӗҫукҫи чухл

ҪӖМӖРЛЕ, июнӗн 5-мӗшӗ. **(Хам корр., телефон тӑрӑх).** «Большеви заводри рабочисемпе служащисем ҫӗ заема хаваслансах ҫырӑнаҫҫӗ. Паян куна 11 пин тенкӗлӗх ҫырӑннӑ.

Заем сарас ӗҫ уйрӑмӑнах электроце ра тата механически цехра ӑнӑҫлӑн п рать. Кунта заема пурте ҫырӑнса и нӗ.

Рабочисем — стахановецсем ҫӗнӗ з ема уйӑхри ӗҫукҫи чухлӗ ҫырӑнаҫ Иванов, Мурзаков стахановецсем уй ри ӗҫукҫи чухлӗ — 400-шер тенкӗл ҫырӑннӑ. Ҫавӑн пекех токарь Пулыч юлташ та, тракторист Куприянов юлта та 400-шер тенкӗлӗх ҫырӑнса илнӗ.

Иртнӗ ҫултинчен ытларах ҫырӑннӑ

ЭЛӖК, июнӗн 6-мӗш. **(Телефон тӑрӑ** Ҫӗнӗ заем сарасси иртнӗ ҫултинч ӑнӑҫлӑрах пырать. Паянхи куна ра нӗпе 540 пин тенкӗлӗх сарнӑ. Ирт ҫултипе танлаштарсан, кӑҫал 70 п тенкӗ ытларах сарнӑ.

Крымзарайка ялсовечӗ кӑҫал ирт ҫултинчен 7.760 тенкӗлӗх, Савӑт ялс вечӗ 3.670 тенкӗлӗх ытларах са нӑ. Пӗлтӗр, вӑтамран илсен, каш подписчик 30 тенкӗлӗх заем ҫырӑн пулсан, кӑҫал, хальхи вӑхӑтра, тенкӗшерлӗх ҫырӑннӑ.

Синерти Жданов ячӗпе тӑракан ко хоз членӗсем, заема 2.750 тенкӗлӗх ҫ рӑнса, укҫине те ҫавӑнтах тӳлесе та нӑ.

«Ҫӗнӗ ҫул» колхозра 3.595 тенкӗл ҫырӑннӑ, вӑл хисепрен 3.030 тенкӗ т лесе татнӑ. Хураварти «Завет Ильича» колхозра 2.655 тенкӗ ҫырӑнн укҫине 1.765 тенкӗ тӳленӗ.

Тури Вылӑ ялсоветӗнче заемсем т рӑх справкӑсем парассине йӗркелен Кунта заем облигацийӗсене выляв та лицисем тӑрӑх тӗрӗслеҫҫӗ. Ҫак кунсе че 11 ҫын облигацийӗ тӑрӑх 405 те кӗлӗх выляв тухнӑ. Матрена Марко колхозница 50 тенкӗлӗх заем облигац пе 250 тенкӗ выляса илнӗ.

И. МОСЕЕВ.

* * *

Чӑваш халӑх поэчӗ-орденоносец Н колай Иванович Шелеби заем кӑлар ҫинчен радиопа илтсенех Чӑвашгоси дата пырса хӑйӗн ҫемьишӗн 2.000 те кӗлӗх ҫырӑннӑ.

Совет заемӗн укҫипе ҫӗршывра нума строительствӑсем тунине, ҫав укҫа тӑван ҫӗршыва тата ытларах атала тарма пулӑшнине Шелеби ӑшӑ кӑмӑлп туйса тӑрать.

— Илемлӗ ҫӗршыв хам пекех сав нӑҫлӑ пултӑр! — тет ватӑ поэт.

Ҫӗнӗ заема илме чӑваш халӑх поэ С. В. Эльгер тата Я. Ухсай, С. Шавл поэтсем кашниех 1.200 тенкӗшер ҫырӑнн

В. Хударсем, Н. Юмангай.

ПАРТИ ПУРНĂÇĔ

Коммунистсем панă сĕнӳсене пурнăçа кĕртессишĕн

ÇЕРПУ. (Хамăр корр.). Партин пуç амĕш организацийĕсенчи отчетпа суй ав пухувĕсем пĕр уйăх каярах пулса ртрĕç. Ертсе пыракан оргăнсене çĕнĕ ен суйланнă чылай юлташсем хастар ăн ĕçлеме тытăнни курăнать.

Ойкассинчи территориллĕ пуçламĕш арторганизацири коммунистсем çура ине иртерес тĕлĕшпе активлăн ĕçле ĕ. Коммунист Васильев ертсе пыракан Дружба» колхоз тĕштырăсене 5 кун ушшинче пысăк пахалăхпа акса хă арнă. Çавăн пекех парти членĕ П. Да илов ертсе пыракан «Красный герой» олхоз та çуракине ăнăçлăн иртерчĕ.

Педучилищĕри пуçламĕш организаци тудентсене политикăллă воспитани арас, обществăллă организацисене ртсе пырас тĕлĕшпе лайăх ĕçлет. лашки вăхăтра преподавательсене бществăллă ĕçе активлăн хутшăнтар а тытăннă.

Асăннă организацисем, план тăрăх лесе, отчетпа суйлав пухувĕсенче арса хăварнă сĕнӳсене пурнăçа кĕрт е пыраççĕ. Анчах та хăшпĕр пуçла ĕш парторганизацисем тĕлĕшпе çакна алама çук-ха. МТ Станцинчи парт рганизаци секретарĕн ĕçне иртнĕ çул та, кăçал та çителĕксĕр, тесе хак анă. Пуçламĕш организацин секрета ĕ Шишкин юлташ çакăнтан вывод уман. Коммунистсем хушшинче дис иплина начар. Май уйăхĕнче икĕ хут ĕнсе те пуху иртереймен, юлашки ухăва Шишкин юлташ хăй те пыман. оммунистсем отчетпа суйлав пухăвĕн е парса хăварнă сĕнӳсем пурнăçа кĕ есĕрех юлаççĕ.

Детгородокри пуçламĕш организаци (секретарĕ Егорова юлташ) хăйĕн не лайăхлатма тытăнман. Кунта арторганизаци обществăллă органи цисемпе тата воспитательсемпе ха те çителĕксĕр ĕçлет. Сăмахран, рофсоюз членĕсен пухăвĕ иртнĕ çул анпа пĕрре те пулман.

Кăшаркассинчи «Пионер» колхозри уçламĕш организацин отчетпа суйлав ухăвĕнче чылай çитменлĕхсене кă ртса паначчĕ. Анчах та отчетпа суй ав пухăвĕн решенийĕсене пур ça кĕртме тытăнман. Коммунист ем хăйсен политикăллă пĕлĕвĕсене терес тĕлĕшпе çителĕксĕр ĕçлеç . Май уйăхĕнче икĕ хутчен ты нса та парти историне хар ăрхăй тĕллĕн вĕренекенсемпе теорил калаçу иртереймен. Тĕлĕнмелли ук ĕнтĕ, коммунист Илларионова юлташ çак вăхăта çитсе те парти историйĕн 3-мĕш сыпăкне кăна вĕренет.

Отчетлă пухура пуçламĕш парторганизаци колхоз правленийĕн ĕçне контроллесе тăманнине, колхозра учетпа отчет ĕçне япăхтарса янине палăртнăччĕ. Çавăн пекех ВКП(б) XVIII конференцийĕн решенийĕсене пурнăçа кĕртме пуçăнманнине кăтартса панăччĕ. Апла пулсан та çак çитменлĕхсене кирлĕ пек тӳрлетсе пымаççĕ. Колхоз правлени канцелярийĕнче, клубра тата конюхсем пурăнакан пӳртре таса мар, Тасалăх çук çĕрте, паллах, ĕç йĕркеллĕ пырасса кĕтме çук. Обществăллă пурлăхпа пĕлсе усă курмаççĕ. Транспорт инвентарĕсемпе кӳлмелли ытти таврашсене япăхтарса пĕтернĕ. Пĕр бригадăра ĕç лашисем 15, анчах та урапасем 10 çеç. Кӳлме юрăхлă хăмăт-ĕнерчĕк таврашсем çитмеççĕ. Пуçламĕш парторганизаци енчен колхоза унăн экономикине вĕренсе ертсе пыни çук-ха.

Парторганизацин секретарĕ Никитин юлташ каланă тăрăх, кашни коммунистăн поручени пур. Парти членне Герасимов юлташа пĕрремĕш бригадăра политикăллă-массăллă ĕçе туса пыма хушнă. Герасимов юлташ хăйне шанса панă ĕçе туса пымасть. Ытти бригадăсенче çураки вăхăтĕнче стена хаçачĕсем кăларса тăнă, пĕрремĕш бригадăра пĕр номер те тухман. Коммунист Бусыгин юлташ та партиллĕ-массăллă ĕçе тивĕçлипе хутшăнман.

ВКП(б) Центральный Комитечĕпе СССР Совнаркомĕ колхозниксене ĕçшĕн хушса тӳлесси çинчен йышăннă постановленине колхозниксене тĕплĕн ăнлантарса паман. Çураки вăхăтĕнче хăшпĕр бригадăсенче ăшăх сухаласа тата вăрлăха алăпа акса агротехника правилисене пăсни те пулнă. Пĕр сăмахпа каласан, ялхуçалăх культурисен тухăçлăхне ӳстерессишĕн çине тăрса кĕрешни çук.

Отчетпа суйлав пухăвĕсенче ВКП(б) райкомĕн инструкторĕсем пуçламĕш организацисене кирлĕ пулăшу паманнине палăртнăччĕ. Инструкторсем пуçламĕш организацисенче пулса, вĕсен ĕçĕсемпе тĕплĕн паллашмаççĕ, çитменлĕхсене пĕтерме пулăшмаççĕ. Çавăнпа та ĕнтĕ хăшпĕр пуçламĕш организацисем хăйсен ĕçĕсене, отчетпа суйлав пухăвĕсенче парса хăварнă сĕнӳсене шута илсе, çĕнетме тытăнман.

Т. МАЙОРОВ.

Территориллĕ пуçламĕш парторганизацинче

ВАРМАР. Пысăк Енкассинчи терри риллĕ пуçламĕш парторганизацинче КП(б) членĕсем 5 тата пĕр кандидат. Отчетпа суйлав пухăвĕнче кунти ммунистсем парторганизаци ĕçне плĕн сӳтсе-явса, малашнехи ĕçе ла хлатма конкретлă сĕнӳсем панă. арторганизацин секретарьне колхоз нчи кадрсене воспитани пама, кол зсен кулленхи ĕçĕсене пĕлни тăрăх ллен ертсе пыма хушса хăварнă.

Парторганизацин çĕнĕрен суйланă кретарĕ Биктимиров юлташ отчетпа йлав пухăвĕнче коммунистсем панă нӳсене пурнăçа кĕртме тăрăшать.

Парторганизаци куллен ертсе пынипе ысăк Енкасси ялсоветĕнчи «Трактор» та Киров ячĕпе тăракан колхозсем çал çуракине вăхăтра туса, район ытти колхозсемпе тан акса пĕтер ç. Ку ялсоветĕнчи колхозсенче ирт çулта кун пек пулман. Иртнĕ çул сем хăйсемпе юнашар тата районри ти колхозсем хĕрсе акнă чухне, хăй н уйрăмлăхĕ çинчен каласа, «пирĕн ма юрамасть, çĕр чĕрĕ-ха», тесе рнă.

Кăçалхи çуракине тухнă хыççăн мал нхи кунсенчех парторганизаци кол зсенчи çитменлĕхсене тупса палăрт . Вăл çитменлĕхсем пĕтĕмпех массăл -политикăллă агитаци ĕçĕ çителĕксĕр лнинчен килнĕ. Çакăн хыççăн парт ганизаци çийĕнчех коммунистсен ă пухуне туса, çуракин малтанхи нĕсем çинчен сӳтсе-явнă. Ку пухура ти интеллигентсемпе колхозниксем те лнă. Парторганизаци хăйĕн ĕçне пах пĕтермен-ха. Тепĕр кунне вăл Пысăк Енкассинчи вăтам шкулта вĕрентекен учительсен пухăвне пухса, Федякино ялĕнчи интеллигенци чĕнсе каланине мĕнле пурнăçланине сӳтсе-явнă.

Çак пухусем хыççăн колхозсенче массăллă-политикăллă агитаци ĕçĕ вăйланнă, ĕç тухăçлăхĕ те ӳссе пынă. Çуракин малтанхи кунĕсенчех звеносемпе бригадăсем хăйсен кулленхи ĕç нормисене 100—147 процента çити тултарнă.

Парторганизаци отчетпа суйлав пухăвĕ хушнă ĕçсене пурнăçласа, колхозсене ертсе пырассине хăй аллине илнĕ. Парторганизаципе ялти учительсем тăрăшса ĕçлени хăйĕн результатне кăтартрĕ. Колхозсенче стена хаçачĕсем кăларасси, уйра ĕçлекенсем хушшинче хаçат-журналсем вуласа парасси, калаçусем иртересси куллен пулса пынă. Ялти трахсестра Семенова юлташ, кашни кунах уйра пулса, колхозниксене хаçат-журналсем вуласа панă. ВКП(б) членĕ Осипова юлташ уя культповозка илсе тухнă. Унта пысăк мар библиотека, пирвайхи медицина пулăшăвне памалли аптечка, промтаварсем пулнă. Вăтам шкулта вĕрентекен учительсемпе ачасем уя тухса апат вăхăтĕнче колхозниксене концерт лартса панă. Пĕррехинче Никандрова учительница. ертсе пынипе 4-мĕш класра вĕренекен ачасем 6 юрă юрласа панă, сăвăсем каланă.

Парторганизаци отчетпа суйлав пухăвĕ панă сĕнӳсене пурнăçласа хăйĕн ĕçне лайăхлатсах пырать.

Т. КОЖИН.

Канашри педучилищĕре вĕренекенсем кăçалхи испытанисене ăнăçлăн параççĕ. УКЕРЧĔК ÇИНЧЕ: К. Андрианова, А. Волкова тата А. Подгорнова истори предмечĕпе испытанине хатĕрленеççĕ.

Г. КОСТИН фото-ӳкерчĕкĕ.

Çамрăксем ФЗО шкулĕсене вĕренме кайма хатĕрленеççĕ

ЭЛĔК

● Призыв комиссине чи малтан Иванка ялсоветĕнчи çамрăксем кĕреççĕ. Унтан Элĕк ялсоветне кĕрекен ялсенчи çамрăксен ячĕсем тухаççĕ. Поликарп Ефимова призыв комиссине чĕнеççĕ. «Есть» тенĕ сасă илтĕнет.

Малтан унăн çӳллĕшне тата йывăрĕшне виçеççĕ. Ун хыççăн сывлăхне тĕрĕслеççĕ. Юлашкинчен вăл комисси членĕсем умне пырса тăрать.

— Годен!—тет ăна комисси председателĕ.—Халĕ киле кайма пултаратăн. ФЗО шкулне вĕренме кайма хатĕрлен, хăçан каймаллине уйрăмăн пĕлтеретпĕр.

Ефимов призыв комиссинчен тулли кăмăлпа, хăйĕн ĕмĕтне—квалификациллĕ рабочи пулас ĕмĕтне пурнăçа кĕртнипе тухать.

Тури Вылă ялсоветĕнчен призыв комиссине 29 çамрăк организованно килчĕç. Çамрăксем пĕрин хыççăн тепри комисси витĕр тухаççĕ. Призывăн малтанхи кунĕнче 11 çамрăка ФЗО шкулĕсене вĕренме яма илчĕç.

КӲКЕÇ

● ФЗО шкулĕсене вĕренме илекен (мобилизацилекен) районри комисси июнĕн 5-мĕшĕнче ĕçлеме тытăнчĕ. Комиссие чи малтан «Араслан» колхозĕнчи Н. Павлов, Калинин ячĕпе тăракан колхозри Хрисанов кĕчĕç. Комисси вĕсене иккĕшне те ФЗО шкулне вĕренме кайма юрăхлă тесе йышăнчĕ.

Призывăн малтанхи кунĕнче 67 ачаран, 57-шне ФЗО шкулне вĕренме илнĕ.

П. НИКИТИН.

КАНАШ

● ФЗО шкулне вĕренме илекен призыв комисси «Красный воин» артелĕн клубĕнче ĕçлет. Сакăр сехетре ирхине çамрăксем клуб умне пухăнма пуçларĕç. Вĕсем пурте квалификаци илесси çинчен савăнса калаçаççĕ.

Кăнтăрла 11 сехетре призыв комисси ĕçе тытăнчĕ. Комиссине Киров ячĕпе тăракан колхозри çамрăк Матвей Тихонов кĕрет. Вăл хăйне ФЗО шкулне вĕренме илме ыйтать. Ачкакассинчи çамрăк Н. Кулаев хăйĕн заявленийĕнче ФЗО шкулĕнче те колхозри пекех тăрăшса ĕçлеме, тăрăшса вĕренме пулатăп, тесе çырать.

Малтанхи кун призыва 61 çамрăк кĕнĕ, 31 çамрăка ФЗО шкулĕсенче вĕренме илнĕ.

М. ТИТОВ.

ÇĔМĔРЛЕ

● ФЗО шкулĕсене вĕренме илес тĕлĕшпе ĕçлекен призыв комиссине паянхи кун 47 çамрăк кĕрсе тухрĕ. Вĕсенчен 33 çамрăка ФЗО шкулне вĕренме илнĕ.

Призыв комиссине чи малтан Мыслец ялсоветĕнчен килнĕ Виктор Васильев кĕчĕ, вăл 16 çулта, колхозник, кăçал 5-мĕш класран вĕренсе тухнă. Унăн сывлăхĕ çирĕп. Комисси ăна ФЗО шкулне вĕренме илчĕ. Ун хыççăн Николай Мачкасин кĕчĕ. Вăл та 5 çул вĕреннĕ, комисси ăна та ФЗО шкулне вĕренме илчĕ.

ФЗО шкулне вĕренме илнĕ çамрăксем пурте савăнăçлă.

— Эпир ФЗО шкулне кайса специальность илсен, производствăра стахановецсем пулса ĕçлеме сăмах паратпăр, теççĕ Мыслецран килнĕ çамрăксем. Кунтан пĕтĕмпе 10 çамрăк килнĕ, вĕсенчен çиччĕшне ФЗО шкулне вĕренме илнĕ.

СĔНТĔР

● Районра 1923, 24, 25-мĕш çулсенче çуралнă çамрăксене призыв йĕркипе ФЗО шкулĕсене вĕренме илме пуçларĕç.

Призыв комиссийĕ вырнаçнă çурта çамрăксем 9 сехетченех пухăннă. Вĕсем пурте хаваслă. Пулас вĕренӳ çинчен савăнăçлă калаçу пырать.

Призыв пуçланчĕ. Комисси умне пуринчен малтан Купас ялсоветĕнчи «КИМ» колхоз конюхĕ пулнă комсомолец Николай Киршев кĕрсе тăрать.

— ФЗО шкулне кайма кăмăл пур-и? —ыйтать унтан комисси председателĕ Угольников юлташ.

— Каясчĕ, питех те кăмăл туртать,— тет хаваслă Киршев.

Ăна комисси ФЗО шкулне кайма путевка пачĕ.

Çамрăксем призыв комиссине пĕрин хыççăн тепри кĕреççĕ. Вĕсем — ĕçе юратакан, çирĕп сывлăхлă маттурсем. Акă «КИМ» колхоз çамрăкĕ Б. Павлов путевка илсе тухать. Иртнĕ çулта вăл колхозра ĕçлесе 490 ĕçкунĕ тунă. Малашне те вăл, ыттисем пекех, хăйĕн ĕçне пĕтĕм вăя хурса тăвакан рабочи пулĕ.

— Эпир квалификациллĕ рабочисем пуласшăн,—теççĕ çамрăксем.

Çамрăксем вăхăта культурăллă, савăнăçлă ирттереççĕ. Вĕсем клубра хаçат-журналсем вулаççĕ, шашка-шахмăтла выляççĕ, ташлаççĕ.

Призыв йĕркеллĕ, лайăх иртсе пырать.

С. НАЛИМОВ.

Шкулсене вĕренме илме пуçланă

Июнĕн 2-мĕшĕнче столицăри шкулсене вĕренме кĕрес текенсенчен заявленисем йышăнма пуçланă. Кăçал пĕрремĕш классене 54.700 ача илмелле.

Мускавра 643 шкул, ачасен библиотекисем, пионерсен клубĕсем тата ыттисем йышăнса тăракан çуртсем 500 çурт ытла шутланаççĕ. Çĕнĕ вĕренӳ çулĕ пуçланнă тĕле столицăра 10 çул вĕренмелли шкулсем 9 шкул тăваççĕ.

Колхозниксене ĕçшĕн хушса тӳлесси çинчен кăларнă закона тĕрĕс пурнăçа кĕртмелле

СЕНТЕРВАРРИ. Колхозсен уйхирĕсенче хĕрӳ ĕç пырать. Кăçалхи çураки, иртнĕ çулсемпе танлаштарсан, ăнăçлăн иртрĕ. Колхозсем, машинно-тракторнăй станци тата колхозниксемпе колхозницăсем стахановецсен опычĕсемпе сарлакан усă курчĕç, агротехникăна тăрăшса пурнăçа кĕртсе пычĕç.

Партипе правительство колхозниксене ĕçшĕн хушса тӳлесси çинчен йышăннă постановлени колхозниксемпе колхозницăсен ĕçлес хастарлăхне ӳстерчĕ. Вĕсем кирек мĕнле ĕçе те пысăк пахалăхпа, кăтартнă срокра тума тăрăшаççĕ.

Анчах, калас пулать, хăшпĕр ялсоветсемпе колхоз правленисем, çĕрĕç работникĕсем партипе правительство йышăннă постановленин пĕлтерĕшне тĕплĕн ăнланса илмен. Вĕсем историллĕ решенине колхозниксемпе колхозницăсене кулленех ăнлантарса пама кирли çинчен манаççĕ. Çакна пула уйрăм колхозсенче хăшпĕр йăнăшсем тăваççĕ.

«Майăн пĕрремĕшĕ», «Восток», «Шордан» колхозсенче звеносене пачах туман, тырпул тухăçлăхĕн планлă заданийĕсене звеносем патне çитермен. «Заря» колхозра звеносене пысăк тунă, вĕсенче 20—24-шар çын тăраççĕ.

Уйхир ĕçĕсен малтанхи кунĕсенчех хăшпĕр колхозсенче («Наука Ленина», «Кустарь», «Красный Волгарь», Буденный ячĕпе тăракан колхозсенче) звеносене ячĕшĕн кăна туни палăрчĕ, колхозниксем ушкăнпа ĕçленĕ.

«Восток» колхозри тырпул тухăçлăхĕн планлă заданийĕсене тунă. Анчах вĕсене бригадăсем патне бригадăсенчи тăпран уйрăмлăхĕсене шута илмесĕр çитернĕ. Пĕрремĕш бригадăн çĕрĕ, иккĕмĕш бригадăпа танлаштарсан, начар. Анчах пĕрремĕш бригадăна гектартан 16 центнер сĕлĕ, çав вăхăтрах иккĕмĕш бригадăна 14,3 центнер сĕлĕ туса илме планлă задани панă. Çавăн пекех тата урпа, çурхи тулă тухăçлăхĕн планлă заданийĕсене те тĕрĕс мар тунă. Хăшпĕр колхозсенче выльăх-чĕрлĕх продуктивлăхĕн планлă заданийĕсене ферма работникĕсем патне государствăн выльăх-чĕрлĕх ĕрчетмелли планĕпе килĕшмесĕр çитернĕ. Сăмахран, «Заря» колхозра планлă задани тăрăх кашни ĕнерен 1509 литр сĕт суса илмелле. Райсовет исполкомĕпе парти райкомĕ çирĕплетнĕ план тăрăх, кашни ĕнерен 1100 литр сĕт суса илмелле.

Выльăх-чĕрлĕх продуктивлăхĕн планлă заданийĕсене фермăсенче ĕçлекенсем патне çитернĕ чухне ытти йăнăшсем те тунă. Паникасси ялсоветне кĕрекен «Майăн пĕрремĕшĕ» колхозра план тăрăх, кашни сурăхран 2,2 килограмм çăм касса илмелле пулсан, планлă заданипе 2,3 килограмм çăм касса илме палăртнă. Ольтикасси ялсоветĕнчи «Майăн пĕрремĕшĕ» колхозра сĕт суса илес тĕлĕшпе тата «Восток» колхозра çамрăк выльăхсен чĕрĕ виçи хутшăнса пырассипе планлă заданисене тĕрĕс мар çитернĕ.

Çӳлте асăннă çитменлĕхсем, вĕсем уйрăм агрономсемпе зоотехниксем тĕштырăсен тухăçлăхĕн тата выльăх-чĕрлĕх продуктивлăхĕн планлă заданийĕсене бригадăсем, çавнашкалах фермăсенче ĕçлекенсем патне çитерес ĕç çине çиелтен пăхнă пирки пулнă. Сăмахран, участокри агроном Александров тата участокри зоотехник Иванов юлташсем хăйсене шанса панă ĕçе вĕçне çитермен. Çавăншăн вĕсене райсовет исполкомĕ взыскани панă.

Хăшпĕр колхозсенче ССР Совнаркомĕпе ВКП(б) Центральный Комитечĕн хушса тӳлес шутпа колхозниксемпе колхозницăсене натурăпа тата укçан аванс памалли йĕркине пăсаççĕ. Пуриншĕн те паллă пулмалла, ялхуçалăх культурисен тухăçлăхне тата выльăх-чĕрлĕх продуктивлăхне ӳстернĕшĕн колхозниксемпе колхозницăсене натурăпа е укçан хушса парассине колхоз государство умĕнчи мĕнпур обязательствăсене тултарнă, çавнашкалах колхозра вăрлăх, фураж, страховой тата ытти обществăллă фондсене хывса çитернĕ хыççăн, тупăшсене ĕçкунĕсем тăрăх валеçсе панипе пĕр вăхăтра туса ирттермелле.

Час пăсăлакан продуктсене (сĕт, пахча-çимĕçсем т. ыт. те) колхоз государство умĕнчи обязательствăсене тултарса пынă май, аванс шучĕпе колхоз правлени палăртнă сроксенче пама пултараççĕ.

Районри чылай колхозсем, сăмахран, «Социализм», «Хĕрлĕ Çар» тата Молотов ячĕпе тăракан колхозсем государствăна сĕт-çу, çăмарта тăратмалли обязательствăсене тултарнă, аш-какай обязательствисене тултарасси патне сывхарнă. Анчах çак колхозсенче выльăх-чĕрлĕх продуктивлăхĕн планлă заданийĕсене тултаракан колхозниксемпе колхозницăсене хăвăрт пăсăлакан продуктсене аванс шучĕпе валеçсе пама васкамаççĕ. Паллах, колхоз государство умĕнчи обязательствăсене тултармасăр планлă заданисене тултаракан колхозниксене продуктсене аванс шучĕпе валеçсе памалла мар.

Колхозниксене ĕçшĕн хушса тӳлесси çинчен йышăннă постановленине учет ĕçне кăтартуллăн туса пынă чухне кăна тĕрĕс пурнăçа кĕртсе пыма пулать.

Хальхи вăхăтра колхозсем «Учет плановых заданий и их выполнения по урожайности сельскохозяйственных культур и продуктивности животноводства» текен кĕнекесене илнĕ. Çав кĕнекесем çине колхозниксен ушкăнлă пухăвĕ çирĕплетнĕ тата бригадăсемпе звеносем, çавнашкалах фермăсенче ĕçлекенсем патне çитернĕ планлă заданисене кĕртсе çырмалла. Планлă заданисене алла илни çинчен кашни бригадирăн, звеньевойăн тата выльăх-чĕрлĕх работникăн алă пусмалла. Çак ĕçсене вăхăтра туса ирттерни уйрăмах пысăк вырăн йышăнса тăрать. Колхозниксен ĕçĕсене учета илес тĕлĕшпе кая юлни пăтраштарать кăна.

Колхозниксене ĕçшĕн хушса тӳлесси çинчен партипе правительство йышăннă постановлени колхозниксемпе колхозницăсене тырпул тухăçлăхне тата выльăх-чĕрлĕх продуктивлăхне ӳстерме хавхалантарать. Ялсовет исполкомĕсен, колхоз правленисен, райçĕрĕç пайĕпе машинно-тракторнăй станцин работникĕсен, партипе комсомол организацийĕсен çĕнĕ закона колхозсенче пурнăçа кĕртес ĕçре пулнă йăнăшсене халех тӳрлетмелле, закона малашне те тĕрĕс пурнăçласа пырассишĕн кĕрешмелле.

Н. ЛЬВОВ.

Ĕçсынни депутачĕсен Сĕнтĕрвăрри райсовет исполкомĕн председателĕ.

Энтриялĕнчи туллимар вăтам шкулта

ШАХАСАН. Энтриялĕнчи туллимар вăтам шкулта кăçалхи пĕлӳ тĕрĕслевĕн результачĕсем чылаях аван. 6 «А» класра вĕренекенсем чăваш чĕлхипе аван вĕренсе пыраççĕ. 24 ачаран 8 ача «отлично» паллă, 6 ача «хорошо» паллă, 10 ача «посредственно» паллă илнĕ. Чăваш чĕлхипе вĕрентекен А. Петрова юлташ ачасене тĕрĕс воспитани парассишĕн тăрăшать. Вăл çамрăк учительница. Педагогика ĕçĕнче виçĕ çул хушши çеç ĕçлет пулсан та, шкулта ытти учительсемшĕн пример пулса тăрать.

Географипе вĕрентекен учитель М. Дмитриев юлташ та начар ĕçлемест. 5 «Б» тата 7 «А» классенче вăл вĕрентекен предметсем тăрăх «плохо» паллă илнĕ ачасем çук. Çакăн пек результатсем вĕсем Дмитриев юлташ хăйĕн педагогикăллă квалификацине çине тăрса ӳстерсе пынинчен те килнĕ. Вăл Чăваш пединститутĕнче тăваттăмĕш курсра заочно вĕренет.

Пĕтĕмĕшпе илсен, Энтриялĕнчи шкулта испытанисем аван пулса иртеççĕ. Çапах та шкулти учительсен паха опычĕсене çамрăк учительсем хушшине сарас тĕлĕшпе чылай ĕçлеме тивет.

В. НИКОНОРОВ.

иркӳ тата империализмлă иккĕмĕш вăрçă

Империализмлă иккĕмĕш вăрçă пуç нсанах вăрçа хутшăннă кашни çĕр ыври духовенство тата тĕн организа ийĕсем хăйсен буржуазийĕ майлă лса, унăн хĕçпăшалне пилленĕ. Ду венство империализмлă пĕрремĕш рçă çулĕсенче мĕн тунă, хальхи вă тра та çавнах туса пырать. Импери измлă пĕрремĕш вăрçă çулĕсенче псем хăйсен буржуазине шанчăка ларма тăрăшнă, вăрçă характерĕ рки массăсене улталама буржуазине лăшнă тата халăха ют интерессем н çапăçма вăрçа хуса кайма пулăш пынă. Капитализмлă çĕршывсенчи псем хальхи вăхăтра та халăха ça н пекех улталаççĕ.

Англиканск чиркӳн пуçлăхĕ, ар епископ Кентерберийский империа змлă иккĕмĕш вăрçă пуçланнă кун нчех вăрçă пирки Англири халăха талама тытăннă. Вăл пичетре çырса, дио тăрăх тата проповедьсенче кала та Англия «тĕрĕслĕхшĕн», «цивили ци ĕçĕшĕн», «христианство çĕнтерӳ вассишĕн» вăрçă вăрçать, тесе хала илĕртет. 1939 çулти сентябрĕн мĕшĕнче англикански тата шот ндски чиркӳсен руководителĕсем ă пусса, Англири халăх патне нӳ янă. Çав чĕнӳре вĕсем, христиан н тĕн вĕрентĕвĕ мĕн каланине пăх сăрах,—Англине ирĕксĕрех вăрçă рçтараççĕ, тăшмана вăйпах çĕмĕрсе кас пулать, тесе каланă.

Англири ытти чиркӳсен представи лĕсем те: католиксен чиркĕвĕн пуç хĕ кардинал Хинслей, иудейсен чир вĕн пуçлăхĕ раввин Герц т. ыт. те рçă пирки çавăн пекех калаççĕ.

Францири тĕрлĕрен чиркӳсен представителĕсем те: Франция «цивилизацине хӳтлеме», «тĕрĕслĕхшĕн», «тĕншĕн» çапăçма вăрçа кĕчĕ, тесе халăха ĕнентерме тăрăшнă.

Вăрçă вăрçакан тепĕр лагерьти духовенство та сывăрмасть. Вăл та халăха вăрçă майлă çавăрса, хăйĕн буржуазине пулăшас тесе хĕрсех ĕçе тытăннă. Италири икĕ епископ хăйсем 1940 çулти июльре кăларнă чĕнӳре: Италия «турă тупăкне» таса мар çынсенчен туртса илессишĕн вăрçă вăрçать, тесе çырнă.

* * *

Хальхи вăхăтри вăрçăн империалистла, çаратуллă характерне халăх массисенчен пытарни буржуазишĕн пит те кирлĕ.

Вăрçă вăрçакан çĕршывсенче пуринче те пуçпулса тăракан классем: эпир тĕрĕслĕхшĕн, хамăрăн халăхăн прависемшĕн, хамăрăн халăха валли мĕн кирлине кĕрешсе илессишĕн вăрçă вăрçатпăр, тесе вĕçĕмсĕрех калаççĕ. Чиркӳ буржуазине вăрçăн чăн тĕллевĕсене халăх массисенчен пытарма пулăшать, вăл моральпе тĕн енĕпе вăрçăна тӳрре кăларса пырать.

Вăрçа хутшăннă кашни çĕршыврах попсем: пирĕн çĕршыва противник вăрçа туртса кĕртрĕ, эпир вăрçасшăн марччĕ, анчах пире вăрçтараççĕ, çавăнпа вăрçмалла килет, тесе калаççĕ.

Вăрçă сăлтавĕсем мĕнре-ха? — çакна халăх массисем пĕлесшĕн. Империализмлă вăрçăсем çинчен ленинизм пĕртенпĕр тĕрĕс ăнлантарса парать. Ленин 1914 çулта империализмлă вăрçăсен сăлтавĕсем çинчен çапла çырнă:

«Вăрçă ăнсăртран пулса тăракан япала мар, христиансен попĕсем (патриотизм, гуманность тата мир çинчен оппортунистсенчен сахал мар проповедь тăвакансем) шухăшланă пек, «сылăх» та мар, вăл капитализмăн пурпĕрех пулмалли, капитализмлă пурнăçăн законлă, мир пекех законлă, форми» (Ленин, т. XVIII, стр. 70).

Чиркӳ пуçпулса тăракан классене империализмлă вăрçă çинчен чăн хыпара ĕççыннисенчен пытарса тăма пулăшать. Духовенство вăрçă çинчен хăйне кирлĕ пек ăнлантарса парать. Попсем каланă тăрăх: вăрçă вăл турă халăх çине янă инкек; турă, теççĕ попсем, çынсен çылăхĕсене чăтса пурăнать-пурăнать те, юлашкинчен, тӳсейми пулса, халăха вăрçăпа хĕн-хур кăтартать, теççĕ.

Çавнашкал суя халлапсене Римри папа уйрăмах нумай калаçать. Вăл 1939 çулти октябрĕн 20-мĕшĕнчи посланире: çынсем турра манчĕç, пĕтĕмпех çĕр çинчи ĕçсемпе кăна пурăнма тытăнчĕç, çавăнпа вăрçă пуçланчĕ, тесе çырнă. Иртнĕ çулти мăнкун чухне каланă сăмахĕнче çав папа: «çынсен мăнкăмăллăхĕ турра хирĕç çĕкленчĕ...», çавăнта ĕнтĕ вăрçă сăлтавĕ, тесе каланă.

Анчах вăрçă — «турă çынсем çине янă хĕн-хур» пулсан, вăрçă турăран килет пулсан, вара шухăшласа пăхма пĕлекен кашни çынах чухламалла: вăрçăшăн никамран ытла турă айăплă иккен. Попсем, хăйсен чăн-чăн хуçине — империализмлă буржуазине—тӳрре кăларас, вăрçăшăн ответ тытассинчен хăтăлас тесе, вăрçă кăларнăшăн айăпа турă çине хума та хатĕр.

Вăрçă вăрçакан çĕршывсенче чиркӳ хăйĕн ĕçĕсене пĕтĕмпех вăрçăшăн кирлĕ пек туса пырать. Чиркӳсенче ĕçлекенсем, влаççен тата çар командованийĕн планĕсене асра тытса, вăрçă çинчен пропаганда тăваççĕ. Вăрçă пропагандине туса пыма попсем тĕрлĕрен формăсемпе усă кураççĕ, вĕсем мĕскĕнсене пулăшакан учрежденисенче, салтаксен арăмĕсемпе амăшĕсем хушшинче ĕçлеççĕ, чиркӳре калакан проповедьсенче те çав юррах тăсаççĕ тата çар службинче тăракан попсем те (вăрçă вăрçакан çĕршывсен çарĕсенче духовенство пур) салтаксене вăрçăра хастарлă пулма илĕртеççĕ.

Империализм пур тĕлĕшрен те — экономика, политика, культура тĕлĕшĕнчен — чăрсăр национализмпа паллă пулса тăрать. Пур тĕрлĕ тĕнсене те национализм витĕрех витнĕ. Вăрçă вăрçакан пĕр çĕршыври христианла чиркӳ тепĕр çĕршыври халăхсем çине хĕн-хурсем ятăр тесе турра кĕлтăвать, çав тепĕр çĕршыври христианла попсем те хăйсен çарне турă пулăштăр, тесе кĕлтăваççĕ тата противника ылханаççĕ.

Çакăнтан курăнать ĕнтĕ, чиркӳ вăрçă вăхăтĕнче хăйĕн мирлĕ вăхăтри политикине малалла туса пырать. Чиркӳ политики вăл яланах буржуазишĕн, эксплоататорсемшĕн ĕçлесси пулнă.

* * *

Пурте пĕлеççĕ, империалистсем хальхи вăхăтри вăрçă умĕн нумай çулсем хушши ССР Союзне хирĕç вăрçă вучĕ чĕртсе ярас тесе ĕçлесе пынă. Партин XVIII съездĕнче Сталин юлташ империализмлă пысăк державăсен политикине тăрă шыв çине кăларчĕ. Вĕсем, çав империализмлă пысăк державăсем, ССР Союзне вăрçа кĕртсе ярас тесе питех те тăрăшнă.

Вăрçăна ССР Союзне хирĕç çавăрса ярас тесе мĕнпур вăйпа тăрăшакан реакциллĕ вăйсен хисепĕнче чиркӳ те пысăк вырăн йышăнса тăрать. Совет çĕршывĕ çинчен элексем сарса, попсем ССР Союзĕ çине тăшманла пăхма, ун çине килсе тапăнма вĕрентеççĕ. Попсем Совет Союзĕ çинчен тĕрлĕрен суя хыпарсем сараççĕ, буржуазин политикăллă деятелĕсене совет çĕршывне хирĕçле ĕçсем тума тĕртсе пыраççĕ.

Финляндипе ССР Союзĕ хушшинче пулнă вăрçăпа попсем, Франципе Англири реакциллĕ буржуази пекех, ССР Союзне хирĕç киревсĕр кампани организацилеме усă курнă. Чиркӳ князĕсем, Римри папа ертсе пынипе, белофинсене пулăшма укçа та пуçтарнă. 1939 çулта, пансен Польши саланса кайнă хыççăн, Совет Союзĕ Украинăпа Белоруссири тăвансене пулăшу панă чухне, çавна курса капитализмлă çĕршывсенчи духовенство совет çĕршывне хирĕç урса кайсах кăшкăрашнă.

ССР Союзĕ тĕрекленсе пыни çине реакциллĕ поповщина хăраса тата шикленсе пăхать. Чиркӳ князĕсем халĕ те вăрçăна ССР Союзне хирĕç çавăрса яма ĕмĕтленеççĕ. Çавăн çинчен пуринчен малтан католиксен чиркĕвĕн пуçлăхĕ — Римри папа чарăнма пĕлмесĕр шухăшлать. Вăл, Римри папа, тахçантанпах, Октябрьти социализмлă революци пулнă хыççăнхи пирвайхи кунсенчен пуçласах, совет çĕршывне хирĕçле политика тытса пырать. Хальхи вăхăтра, империализмлă иккĕмĕш вăрçă кунĕсенче, Римри папа хăйĕн политикине пурнăçа кĕртессишĕн уйрăмăнах çине тăрса тăрăшать.

Вăрçă вăхăтĕнче буржуаллă çĕршывсенче реакци калама çук вăйланнă. Коммунистсене хирĕç, халăх интересĕсемшĕн пĕтĕм кăмăлтан тăрăшакан тата вăрçăн çаратуллă характерне тăрă шыв çине кăларакан çынсене хирĕç террора империализмлă буржуази вăйлатсах пырать. Чиркӳ пуçлăхĕсем те коммунизм влиянийĕ ӳсессинчен, ĕççыннисем хăйсем кама пула вăрçă вăхăтĕнче асап тӳснине ăнланса илессинчен хăраççĕ. Массăсем революциленсе пырассинчен чиркӳ питех те хăрать. Çавăнпа ĕнтĕ Францире Петэн режимне туса хунине попсем саламласах йышăннă. Петэн революцирен çăлса хăварĕ, тесе шутлаççĕ попсем.

Вăрçă мĕн чухлĕ ытларах вăраха кайса пырать, чиркӳ пуçлăхĕсем çавăн чухлĕ ытларах акă мĕн çинчен шухăшлаççĕ: вăрçă мĕнпе вĕçленĕ-ши? Вĕсем халăх тăрăхăвĕнчен пуринчен ытла хăраççĕ. Буржуази пекех, попсем те халăхсене пит нумай ырлăхсем паратпăр тесе сăмах пама хатĕр тăраççĕ. Вĕсем халăхсене тĕмĕн тĕрлĕ ырлăхсем те пама пулаççĕ... анчах вăрçă хыççăн парăпăр, теççĕ.

1940 çулти декабрь вĕçĕнче Англири чиркӳсен, — англикански, протестантски тата католически чиркӳсен — пуçлăхĕсем пĕрле хаçатсенче вăрçă хыççăн «çĕнĕ йĕркесем» тăвасси çинчен сĕнӳсем пичетлесе кăларнă. Унта вĕсем «пуянлăхсене пайлас çĕрти» танмарлăха пĕтересси çинчен те, ачасене пурне те вĕренме май парасси тата ыттисем çинчен те нумай каланă. Анчах çавсене пурне те кайранхи вăхăтра — вăрçă хыççăн тăвăпăр, халĕ... халĕ вăрçă вăрçас пулать, тенĕ.

М. ШУЛЬГИН.

Шупашкарти 1-мӗш №-лӗ вӑтам шкулта вӗренекенсем кӑҫалхи испытанисене ӑнӑҫлӑ вӗҫлерӗҫ. УКЕРЧӖК ҪИНЧЕ: 7-мӗш класра вӗренекенсем физика предмечӗ тӑрӑх испытани пама хатӗрленеҫҫӗ.
Г. КОСТИН фото-ӳкерчӗкӗ.

Стена хаҫачӗсен смотрӗ

Чӑваш АССР НКВД милици управленийӗн политотделӗ милици органӗсенче тухса тӑракан стена хаҫачӗсен республикӑри смотрне туса ирттерчӗ. Ҫав смотр хыҫҫӑн стена хаҫачӗсен выставкине организациленӗ. Выставкӑра милици органӗсенче стена хаҫачӗсем кӑларас ӗҫ лайӑхланса пыни палӑрчӗ.

Иртнӗ ҫулсенче хӑшпӗр районсенчи милици органӗсенче стена хаҫачӗсене уйӑхра пӗрер номер е ҫулталӑкра та 4—5 номер кӑна кӑларса тӑнӑ. Кӑҫал стена хаҫачӗсем йӗркеллӗ тухса тӑма пуҫланӑ. Тӑвай тата Красноармейски районӗсенчи отделенисенче тӑватӑ уйӑх хушшинче 12-шер номер кӑларнӑ.

Стена хаҫачӗсем пахалӑх енчен те нумай лайӑхланса пыраҫҫӗ. Парти пурнӑҫӗ, социализмлӑ ӑмӑрту, дисциплина ыйтӑвӗсене тӗрӗс ҫутатса тӑраҫҫӗ. Стена хаҫачӗсене художество енчен те аван илемлетсе кӑлараҫҫӗ.

Стена хаҫачӗсен выставкине пырса куракансем (унта 200 ҫынна яхӑн пулнӑ) хӑш районта стена хаҫачӗсене лайӑх кӑларнине палӑртма пулӑшрӗҫ. Выставкӑра малти вырӑна тухнӑ стена хаҫачӗсене преми памалла тунӑ. Шупашкарти милици управленинчи стена хаҫатне пӗрремӗш преми панӑ тата милици органӗсенчи стена хаҫачӗсен Мускавра пулакан выставкине ямалла тунӑ. Канаш районӗнчи «Советский милиционер» тата Кувакино районӗнчи «На страже» стена хаҫачӗсене виҫҫӗмӗш преми 300-шер тенкӗ панӑ. Тӑвай тата Красноармейски районӗсенчи НКВД отделенийӗсенчи стена хаҫачӗсене тӑваттӑмӗш преми, Октябрьски районри НКВД отделенийӗнчи стена хаҫатне пиллӗкмӗш преми памалла тунӑ.

Чӑваш АССР Шалти ӗҫсен Халӑх Комиссарӗ стена хаҫачӗсене преми памалла тунине ҫирӗплетнӗ. Уйрӑм приказ тӑрӑх, стена хаҫат редакторӗсене тав тунӑ.

Милици органӗсенче тухса тӑракан стена хаҫачӗсем лайӑх ӗҫлеме тытӑнчӗҫ пулин те, ӗҫре ҫитменлӗхсем те сахал мар-ха. Шӑхасан тата Вӑрнар районӗсенче январь уйӑхӗнче пӗр номер стена хаҫачӗ те тухман. Ишлей, Йӗпреҫ, Сӗнтӗр, Шӑмӑршӑ, Ҫӗрпӳ, Элӗк тата Хӗрлӗ Чутай районӗсенчи милици отделенийӗсенче те йӗркеллӗ тухса тӑмаҫҫӗ.

Хӑшпӗр стена хаҫачӗсене илемсӗр, чӗлхе енчен те ҫивӗч мар кӑлараҫҫӗ, уйрӑм сӑмахсене тата пуплевсене пӑтраштарни те пулнӑ. Октябрьски районри милици отделенийӗнче стена хаҫатне таса кӑларма вӗренсе ҫитмен-ха. Канашри отделенинче ӳкерчӗксене пӑсса кӑлараҫҫӗ. Хӑшпӗр стена хаҫачӗсем ҫинче авторсен хушаматне ҫырмаҫҫӗ.

Стена хаҫачӗсен выставкинче ӗҫри ҫитменлӗхсене тӗплӗн палӑртса хӑварчӗҫ. Ҫав ҫитменлӗхсене милици органӗсенчи стена хаҫачӗсен малашне хисепе илсе ӗҫлени кирлӗ.

И. КИРЮШКИН.

Ҫулйӗр бригадирӗ

Акӑ—тракт. Грави сарнӑ ҫул. Тӳп-тӳрӗ, сӗтел ҫийӗ пек яка. Ҫӑмӑллӑн ҫӳреҫҫӗ ун тӑрӑх лавсем, велосипедистсем, автомашинӑсем.

— Ҫула яланах лайӑх та юсавлӑ тытни хамӑршӑн аван. Ӑна кӑшт вансанах юсамалла, пӗрмаях юсавлӑ тытмалла. Япӑха ярсан, пӗчӗк кӑлтӑксене ҫийӗнчех тӳрлетмесен, кайран нумай ӗҫлемелле, нумай вӑй пӗтермелле пулать,— ҫапла калать Лешкас Мӑнҫырмари «Чӑваш хресченӗ» колхозӑн ҫулйӗр бригадирӗ Лука Николаевич Николаев юлташ.

Чӑн та, унӑн 3 километр тӑршшӗ тӑсӑлса выртакан ҫул участокӗ яланах юсавлӑ. Май уйӑхӗнче те кунта пысӑк ӗҫсем туса ирттернӗ. Ҫул хӗрринчи канавсене юшкӑнсенчен тасатнӑ, якатнӑ, йӗркене кӗртнӗ, вӗсене илем кӳнӗ. Ҫӗнӗрен 123 кубометр грави сарса тухнӑ. Сакӑр хутчен утюгланӑ. «Ҫул тени вӑл — яп-яка пултӑр, — тет Лука Николаевич, — куҫа савтӑр».

«Чӑваш хресченӗ» колхоз ҫулйӗр строительстви планне тултарчӗ. Кунсӑр пуҫне, планран ирттерсе 6 кубометр чул кӑларнӑ, пӗр труба хывнӑ. «Кӑҫал та плана кӗмен ӗҫсем пур-ха,— тет бригадир, — пӗр пӗчӗк кӗпер тата 3 труба ҫӗнӗрен тутаратӑп. Вӗсем начартарах-ха, тӗреклӗ те лайӑх пулччӑр».

Аван ӗҫлет Николаев. Кӑҫал та вӑл ку ӗҫпе мала тухма тӑрӑшать.

Лука Николаевич районри Хисеп хӑми ҫине кӗнӗ. Ытти ҫулйӗр ударникӗсем хушшинче унӑн фотокарточки те илемлӗ курӑнса тӑрать: эпир унта унӑн кӑвакарса, кӗмӗл пек йӑлтӑртатма пуҫланӑ сухалӗпе ҫӳҫӗсене куратпӑр, хӑйӗн юратнӑ чӗлӗмне хыпса ларнине те асӑрхатпӑр. Вӑл ҫамрӑк мар ӗнтӗ—54 ҫул тултарать.

Иртнӗ ҫул вӑл ҫулйӗр ӗҫӗпе 400 ӗҫкунӗ ытла тунӑ. Час-часах вӑл ӗлӗкхине, патша саманинчи тискер те хура кунсене аса илет. Ун чух вӑл никам хисеплемен кӗтӳҫӗ кӑна пулнӑ. Вуникӗ ҫула ҫитсенех вӑрӑм чӑпӑркка йӑтнӑ. Унтан патша ҫарӗнче, вӑрҫӑра 7 ҫул пулнӑ. Сахал мар асап, хӗнхур курнӑ. Халӗ ӗнтӗ иртрӗҫ вӑл ҫулсем. Аван пурӑнать вӑл. Нумай ачаллӑ арӑмне государство пособи парать. Лука Николаевич халь ялта та, районра та хисеплӗ ҫын, паллӑ ҫын.

В. ТУРТУШ.

Пӗтӗм Союзри ялхуҫалӑх выставкинче

Пӗтӗм Союзри ялхуҫалӑх выставки ӗҫлеме пуҫланӑранпа вунӑ кун иртрӗ. Ҫак вӑхӑт хушшинче унӑн пуянлӑхӗсемпе 230 пин ҫынна ҫити паллашнӑ. Залсенчи стэндсем умӗнче кашни кунах социализмлӑ уйхирсенчи стахановецсен, агрономсен, наука работникӗсен тӗлпулӑвӗсем пулса иртеҫҫӗ.

Июнӗн 3-мӗшӗнче выставкӑна кӗтмен хӑна пырса тухнӑ: юр ҫунӑ, анчах та вӑл часах ирӗлнӗ. Пӗлӗтсем хушшипе июнь хӗвелӗ ҫутатма пуҫланӑ, вара выставка хӑйӗн ялан хи хӑнисене — ҫӗршыври колхозниксене, Мускаври рабочисемпе служащисене, красноармеецсене, шкулсенче вӗренекенсене хаваслӑн кӗтсе илнӗ.

Ҫак кун кӑнтӑр енчи районсен павильонӗсенче халӑх уйрӑмах нумай пулнӑ. Узбек ССР павильонӗнче курма пыракансем кӑнтӑрлахи киноэкран ҫине пысӑк тимлӗхпе пӑхнӑ, унта республикӑри чаплӑ оазиссене, уйхирсемпе садсене кӑтартса панӑ. Кӑнтӑр енчен килнӗ экскурсантсем кӑҫалхи ҫул уйхирсемпе садсем нихӑҫанхинчен те лайӑх пулни ҫинчен каласа панӑ. Унта ҫӗрмамӑк, улма-ҫырласем, виноград пысӑк тухӑҫлӑ пулассине кӗтеҫҫӗ.

Инҫетри Хӗвелтухӑҫ павильонӗнче курма пыракансем тӗнчери чи пӗчӗк йышлӑ халӑхӑн — тофаларсен ӗҫӗсене кӑтартса паракан стэнда нумай вӑхӑт хушши пӑхнӑ. Тофаларсем пурӗ те 500 ҫын кӑна шутланаҫҫӗ, вӗсем Иркутск облаҫӗнчи тофаларсен национальнӑй районӗнче пурӑнаҫҫӗ. Совет влаҫӗ ҫӗнӗрен чӗртсе тӑратнӑ ҫак пӗчӗк йышлӑ халӑх телейлӗ, культурӑллӑ пурнӑҫпа пурӑнать, вӗсем «Красный охотник» колхоза кӗрсе пӗрлешнӗ. Выльӑх кӗтмелли чаплӑ вырӑнсенче 1.750 пӑлан ҫӳреҫҫӗ. Ӗлӗк вырӑнтан вырӑна куҫса ҫӳренӗ ҫак халӑх хальхи вӑхӑтра пысӑк тухӑҫлӑ тырпул тата ҫӗрулми туса илет. Хаклӑ тирлӗ тискер кайӑксене тытса, вӗсем пысӑк доходсем илеҫҫӗ.

Выставка уйӗсемпе сачӗсем, акнӑ тырӑсем ешӗреҫҫӗ. Садӑн кӑнтӑр енчи зонинче абрикоссем, черешня чечек тӑкма пуҫланӑ. Чей ҫырли, улмуҫҫи тата ытти йышши улма ҫырла йывӑҫҫисем чечеке ларнӑ. (ТАСС).

Ӗҫҫыннисене сывлӑшран тапӑннинчен тата химиллӗ тапӑнуран сыхланма вӗрентсе хатӗрлер!

СССР Осоавиахимӑн Центральнӑй Совечӗн Президиумӗ кӑҫал осоавиахимовецсен Пӗтӗм Союзри химиллӗ VIII-мӗш ӑмӑртӑвӗсене ирттересси ҫинчен ятарласа решени йышӑннӑ.

Пӗтӗм Союзри химиллӗ ӑмӑртусене ирттересси халь Осоавиахим организацийӗсен мухтавлӑ традицийӗ пулса тӑчӗ. Ҫавӑн пек ӑмӑртусем кашни ҫулах пулса иртеҫҫӗ, унта темиҫе миллион ӗҫҫыннисем хутшӑнаҫҫӗ. Осоавиахим организацийӗсем химиллӗ ӑмӑртусем ирттерсе пуян опыт пухрӗҫ, ӗҫҫыннисене ПВХО ӗҫне вӗрентес тӗлӗшпе пит те паха ӗҫсем туса ирттерчӗҫ. Ҫак опытсемпе туллин усӑ курни кирлӗ.

Осоавиахимӑн вырӑнти организацийӗсем иртнӗ ҫулсенче пухнӑ опытсем тӑрӑх ӗҫҫыннисене ҫар ӗҫне вӗрентессине пӗтӗмпех ҫӗнӗлле майсемпе туса пымалла, ПВХО ӗҫне те ҫӗнӗлле вӗрентмелле. Вӑл вӗрентӗве юлашки вӑхӑтри ҫапӑҫусен опычӗсемпе ҫыхӑнтарса пыни паллӑ вырӑн йышӑнса тӑрать.

Пӗтӗм Союзри химиллӗ VIII-мӗш ӑмӑртусен пӗрремӗш этапӗ июнӗн пӗрремӗшӗнче пуҫланчӗ. Ӑмӑртӑва хатӗрленес тӗлӗшпе Ҫӗрпӳ, Кувакино, Шӑхасан, Елчӗк тата Хӗрлӗ Чутай районӗсем питӗ ҫителӗксӗр ӗҫлерӗҫ. Ку районсем иртнӗ ҫулта пулса иртнӗ химиллӗ ӑмӑртусене те хутшӑнаймасӑрах юлнӑ. Ҫак асӑннӑ районсен кӑҫалхи ӑмӑртӑва тивӗҫлипех хатӗрленсе ирттерессишӗн пӗтӗм вӑя хурса ӗҫлемелле.

Кӑҫалхи химиллӗ ӑмӑртусем ҫӗнӗлле пулса иртеҫҫӗ. Иртнӗ ҫулта ӑмӑрту участникӗсем пурте пӗр пек упражненисенех тунӑ пулсан, халь нормативсем тӗрлӗ пулаҫҫӗ. Ҫакӑн пек туни вӑл химиллӗ ӑмӑртусен участникӗсене ҫапӑҫури чӑн-чӑн условисене хӑнӑхма вӗрентме май парать.

Кӑҫал ӑмӑртусем вӑхӑтӗнче ПВХО комплексӗ тӑрӑх ирттерекен вӗренӳсем иртнӗ ҫулхисенчен ытларах пулаҫҫӗ. Вӑл вӗренӳсене ӑмӑртусен виҫҫӗмӗш этапӗнче ҫеҫ мар, иккӗмӗшпе пӗрремӗш этапсенче те ирттереҫҫӗ. Ҫакна май сывлӑшран тапӑннинчен тата химиллӗ тапӑнуран коллективлӑн сыхланма мӗнле хатӗрленсе ҫитнине мӗнпур предприятисемпе учрежденисенче, колхозсенче тӗплӗн тӗрӗслесе тухмалла.

Осоавиахим организацисем ҫак ӑмӑртӑва ҫапӑҫури условисемпе ҫыхӑнтарса пырассишӗн тӑрӑшмалла. Кашни заводра, чугунҫул узелӗнче, учрежденисенче, колхозсенче, пурӑнакан ҫуртйӗрсенче тренировкӑсем туса ирттермелле. Дегазаци тумалли хатӗрсене ӗҫҫыннисен аллине памалла, вӑл хатӗрсемпе практикӑра усӑ курма, мӗнле ӗҫлемелле вӗрентмелле. Химиллӗ тапӑну вӑхӑтӗнче ӗҫлеме тӑхӑнмалли тумтирсем ҫинчен вӗрентни кӑна ҫителӗксӗр, вӑл тумтирсене хӑвӑрт тӑхӑнма, хывма тата вӗсемпе усӑ курса ӗҫлеме вӗрентни кирлӗ.

Вӑрҫӑ вӑхӑтӗнче сывлӑшран антарса хӑварнӑ десантсемпе кӗрешме ял халӑхне те явӑҫтарма тивет. Ҫавӑнпа ял халӑхӗн сывлӑшран тапӑннинчен сыхланма, пушарсене сӳнтерме, дегазаци тума вӑрӑм ҫула—похода кайма, вӑл походсенче килсе тухакан чӑрмавсене ҫӗнтерме пӗлес пулать.

Колхозниксем кӑҫалхи ӑмӑртусене хутшӑнса 10 километрлӑ походсене каяҫҫӗ. Вӑл ӑмӑртусене ӑнӑҫлӑн вӗҫлес пулсан, колхозсенче малтанах походсем тума тренировкӑсем ирттермелле. Тренировкӑсем вӑхӑтӗнче тактикӑллӑ задачӑсене пурнӑҫламалла. Походсене кӑнтӑрла кӑна мар, ҫӗрле те, ҫӑмӑр-лӑ ҫанталӑкра та, ҫырма-ҫатраллӑ вырӑнсенче те ирттермелле. Ҫак походсенче колхозниксене ҫирӗп дисциплинӑллӑ пулма, йывӑрлӑхсене хӑнӑхма вӗрентмелле.

Осоавиахимӑн пирӗн республикӑри организацийӗсем нумайӗшӗ тӗрӗс ҫул ҫине тӑчӗҫ. Етӗрне районӗнче «Борьба с воздушными десантами противника» ятлӑ темӑпа тактикӑллӑ вӗренӗве хатӗрленесси анлӑн сарӑлса пырать. Унта ҫав вӗренӗве хатӗрленнӗ май ПВХО пӗрремӗш сыпӑклӑ значокӑн нормисене ҫӗнӗ программӑпа массӑллӑн пама тытӑннӑ. Вӑл значока илнӗ ҫынсенчен вӗренӳре ПВХО енӗпе ӗҫлеме отрядсем, командӑсем тата группӑсем тӑваҫҫӗ.

Шупашкар хулинчи организацисенче те химиллӗ ӑмӑртусене хатӗрленме тытӑннӑ. Фармацевтически шкулта (военрук И. Кокнаев) аслӑ классенче вӗренекенсем походсем ирттерме тренировкӑсем тунӑ. ПВХО иккӗмӗш сыпӑклӑ значокӑн нормисене пама 43 ҫынна вӗрентсе хатӗрленӗ. Вӗсем дегазаци тумалли хатӗрсемпе усӑ курма, тумтирсене тӑхӑнма тата хывма вӗреннӗ. Противогаз тӑхӑнса тата винтовкӑсемпе перебежкӑсем тума пӗлеҫҫӗ. Юлашки вӑхӑтра пӗрремӗшпе иккӗмӗш курссенче вӗренекенсем противогаз тӑхӑнса похода кайма хатӗрленеҫҫӗ. Ҫак организацисен паха пуҫарӑвне ытти ҫӗрте те анлӑн сарса пымалла. Химиллӗ ӑмӑртусене пур енчен те лайӑх хатӗрленсе ҫитнипе кӗтсе илессишӗн кӗрешмелле.

Пӗтӗм Союзри химиллӗ ӑмӑртусене хатӗрленни тата вӑл ӑмӑртусене ирттерни 1941 ҫулта ПВХО ӗҫне тӗпренех урӑхлатса ҫӗнетме пулӑшмалла.

П. ПАВЛОВ.

Калинински районри М. И. Калинин ячӗпе тӑракан колхоз иртнӗ ҫулта вӑйлӑ тырпул туса илнӗшӗн Пӗтӗм Союзри ялхуҫалӑх выставкин участникӗ пулнӑ. Главвыставком ӑна 1-мӗш степеньлӗ диплом, 5000 тенкӗ укҫа тата мотоцикл парса наградӑланӑ. УКЕРЧӖК ҪИНЧЕ: Главвыставком колхоза наградӑланӑ мотоцикл, кӗтесре — колхоз председателӗ П. Скворцов юлташ.

Шкул ачисем ҫарпа физкультура ӗҫне пӗлмелле

Юлашки ҫулсенче шкул ачисене ҫарпа физкультура ӗҫне вӗрентесси чылай лайӑхланчӗ. Ҫамрӑксем ҫар ӗҫӗпе ытларах интересленме пуҫларӗҫ. Вӑтам шкулсенчен вӗренсе тухнӑ ҫамрӑксенчен ытларахӑшӗ Хӗрлӗ Ҫарпа Тинӗс-Ҫар Флочӗн шкулӗсене вӗренме хаваслансах каяҫҫӗ. Ҫамрӑксен кӑмӑлне малашне те ҫине тӑрсах хавхалантарса пырас пулать. Шкулсенче ҫар ӗҫне вӗрентекен преподавательсен составне ҫирӗплетсе пымалла. Ҫавӑнпа пӗрлех, шкулсенче ҫарпа физкультура ӗҫне вӗренмелли хатӗрсем кирлӗ таранах пулмалла. Ку енӗпе пирӗн шкулсенче чылай ҫитменлӗхсем тӗл пулаҫҫӗ-ха. Шкулсенче ҫарпа физкультура ӗҫне вӗрентекен преподавательсем хушшинче аслӑ шкул пӗтернисем пӗтӗмпе 8 ҫын, вӑтам шкул пӗтернисем 51 ҫын ҫеҫ шутланаҫҫӗ.

Ачасене физически воспитани парас тӗлӗшпе ӗҫлекен кадрсене хатӗрлесси тата япӑхрах. Ҫавӑнпа та, вӑтам шкулсенче физкультура ӗҫне военруксемех туса пыраҫҫӗ. Хуласемпе ялсенчи уйрӑм шкулсенче ҫеҫ физкультура преподавателӗсем пур, ытти шкулсенче физкультура ӗҫне ытти дисциплинӑпа вӗрентекен преподавательсемех туса пыраҫҫӗ. Физкультура ӗҫне туса пыма уйӑрнӑ преподавательсенчен 20 ҫын ҫеҫ физкультурӑпа вӑтам образовани илнӗ.

Ҫутӗҫ Халӑх Комиссариачӗн шкулсенче ҫарпа физкультура ӗҫне туса пыракан преподавательсен квалификацине ӳстерсе пырасси ҫине уйрӑмӑнах тимлӗн ҫавӑрӑнса пӑхмалла. Военруксемпе физкультурниксен вӗренӳпе методика сборне йӗркеллӗ ирттерес пулать.

Ачасене ҫар ӗҫне вӗрентессинче кирлӗ инструментсене вӑхӑтра илсе хатӗрлени тата вӗсене лайӑх сыхласа усрани те вӗренӳре пысӑк вырӑн йышӑнса тӑрать. Тулякхураскипе Кӳкеҫ тата Ҫӗрпӳри вӑтам шкулсенче ҫав хатӗрсене пӑхса усрама ятарласа пӳлӗмсем уйӑрса паман, вӗсене коридорта тата шкафсенче тытса усраҫҫӗ. Строевой подготовка тата штыкпа ҫапӑҫма вӗренме учебнӑй винтовкӑсем ҫитмеҫҫӗ. Апла пулин те шкул директорӗсемпе военруксем ҫав ҫитмен хатӗрсене вырӑнтах тупма тӑрӑшмаҫҫӗ. Шкулсенче тирсем те ҫук. Ҫутӗҫ Халӑх Комиссариачӗ шкулсенче стрелковӑй тирсем тӑвассине пурнӑҫа кӗртмен.

Шкулсем валли физкультура инвентарӗсем илсе хатӗрлесси унтан та ҫителӗксӗр пырать. Физкультура урокӗсене коридорсенче ирттереҫҫӗ. Чылай шкулсенче физкультура хатӗрӗсем ҫителӗклӗ пулман пирки, иртнӗ вӗренӳ ҫулӗнче программӑпа пӑхнӑ разделсене пурнӑҫа кӗртеймен. Шупашкарти 2-мӗш номерлӗ вӑтам шкулӑн физкультура занятийӗсене ирттермелли залӑна япӑхтарса янӑ. Турнике тата 18 мӑшӑр йӗлтӗре вӑхӑтра юсаттарман, вӗсем юрӑхсӑра тухнӑ. Гимнастика тумалли ункӑсем кладовойра выртаҫҫӗ, вӗсемпе физкультура урокӗсенче усӑ курман. БГТО тата ГТО значокӗсене хатӗрлеме шкулсенче условисем хатӗрлемен. Республикӑри 126 вӑтам шкулра пӗтӗмпе те турниксем 35, пусмасем 19, шведски станоксем 7 анчах пур. 1940 ҫулта шкулсенче ҫар кабинечӗсем тума тата физкультура инвентарӗсем туянма панӑ укҫа-тенкӗпе пачах усӑ курман е питӗ сахал усӑ курнӑ, урӑх мероприятисем ирттерме ҫӗре расходланӑ. Туликхураскинче вӑтам шкулта 900 тенкӗрен пӗр пусӗпе те усӑ курман.

Тата ҫакна та паллӑ туса хӑварас пулать. Суту-илӳ организацийӗсем физкультура инвентарӗсене республикӑна пачах ҫителӗксӗр кӳрсе килнӗ. Ҫутӗҫ Халӑх Комиссариачӗн 1941 ҫулти бюджечӗ тӑрӑх шкулсенче ҫар ӗҫне вӗрентме кирлӗ хатӗрсене туянма пӑхнӑ суммӑран 30—40 процентне ҫеҫ усӑ курнӑ. Физкультура инструменчӗсене илме пӑхнӑ укҫа-тенкӗпе халь пачах усӑ курман-ха.

Иртнӗ вӗренӳ ҫулӗнче шкулсенче ҫарпа физкультура урокӗсенче пулнӑ ҫитменлӗхсене те асӑнмасӑр иртсе каймалла мар. Ку тӗлӗшпе чылай ҫитменлӗхсем пулнӑ. Иртнӗ вӗренӳ ҫулӗн виҫҫӗмӗш чӗрӗкӗнче Шупашкар хулинчи 2, 7-мӗш номерлӗ шкулсенче, ачасене йӗлтӗрпе ярӑнма вӗрентес вырӑнне, гимнастика упражненисене тутарнӑ. Ҫакӑ вӑл шкулсенче ҫарпа физкультура занятийӗсене ирттерме ҫирӗп расписани пулманнинчен килнӗ. Час-часах урӑх уроксем вырӑнне ҫарпа физкультура занятийӗсене ирттернӗ. Ҫапла вара ҫарпа физкультура руководителӗсем занятисене лайӑх хатӗрленмесӗрех ирттернӗ. Физкультура урокӗсене ирттернӗ чухне вӑхӑта ытларах калаҫса ирттернӗ. Шкул директорӗсемпе ҫутӗҫ пайӗсем ҫителӗклӗ таран инструктаж парса пыман пирки, ҫар ӗҫне вӗрентекен руководительсем уроксене нагляднӑй пособисемсӗрех ирттернӗ тӗслӗхсем те пулнӑ. Кӳкеҫри вӑтам шкулӑн 4-мӗш класӗнче вӗрентекен Михайлов юлташ, топографи карттипе масштабнӑй линейка пур пулин те, («Масштабы и определение расстояния между двумя точками по карте и на местности» темӑпа) практикӑллӑ вычислени туса кӑтартмасӑрах заняти ирттернӗ. Ҫар ӗҫӗпе физкультура урокӗсене ирттернӗ чухне руководительсем дисциплинӑна ҫирӗплетесси ҫине ҫителӗксӗр пӑхнӑ.

Ҫак ҫитменлӗхсем ҫитес вӗренӳ ҫулӗнче пачах пулмалла мар. Пур шкулсенче те ҫарпа физкультура ӗҫне, вӗренӳ ҫулӗ пуҫланнӑ кунранах, тивӗҫлӗ вырӑна лартас пулать. Ҫарпа физкультура урокӗсенче ҫарти пек ҫирӗп дисциплина пулмалла. Ҫапла туни вӑл ачасене пӗчӗкренех дисциплинӑллӑ пулма вӗрентет.

Ҫуллахи вӑхӑтра ҫарпа физкультура тата спорт ӗҫне анлӑн туса пымалла.

В. СМИРНОВ.

Канаш районӗнчи колхозсем ҫак кунсенчех ҫӗрулми лартса пӗтереҫҫӗ. УКЕРЧӖК ҪИНЧЕ: «Красное пламя» колхозри 7-мӗш бригадӑри колхозниксем ҫӗрулми лартаҫҫӗ.
Г. КОСТИН фото-ӳкерчӗкӗ.

Планпа пӑхнинчен маларах

Эпӗ — ҫамрӑк бригадир. Бригадӑри пур ӗҫсене те кӑҫал пӗррремӗш ҫул туса пыратӑп. Паллах, ӗҫре йывӑрлӑхсем сахал мар пулма пултараҫҫӗ. Колхозниксенчен ӗҫлеме вӗренсе пыратӑп, вӗсем мана лайӑх сӗнӳсем параҫҫӗ.

Эпир кӑҫал вӑйлӑ тырпул туса илес тӗлӗшпе пӗрремӗш бригадӑпа ӑмӑрту договорӗ турӑмӑр. Малтанхи вӑхӑтра ҫак договорта ӗҫ дисциплинине ҫирӗплетесси ҫинчен каланӑ пункт бригадӑра пурнӑҫа вӑраххӑн кӗрсе пынӑ. Хӑшпӗр колхозниксем ӗҫрен пӑрӑнма пӑхнӑ фактсем те пулнӑ. Халӗ ӗҫ дисциплини йӗркене кӗрсе пырать.

Ҫуракине массӑллӑ тухас умӗн, бригадӑн пухӑвӗ пулса иртрӗ. Ҫакӑнта эпир ялхуҫалӑх культурисен тухӑҫлӑхне тата выльӑх-чӗрлӗх продуктивлӑхне ӳстернӗшӗн колхозниксене ӗҫшӗн хушса тӳлесси ҫинчен ВКП(б) Центральнӑй Комитечӗпе СССР Совнаркомӗ йышӑннӑ постановленине сӳтсе-яврӑмӑр. Малтан пирӗн бригадӑра звеносем ӗҫлемен. Пуху хыҫҫӑн звеносем турӑмӑр. Халӗ ӗҫе звеносем урлӑ туса пыратпӑр. Звеноводсем тата звеносенчи колхозниксем ҫуракине кӗске срокра, пысӑк пахалӑхпа вӗҫлессишӗн стахановла ӗҫлерӗҫ.

Колхозра массӑллӑ ҫураки майӑн 11-мӗшӗнче пуҫланчӗ. Икӗ кун хушши тӑпрана сухаласа хатӗрленӗ хыҫҫӑн, майӑн 14-мӗшӗнче пур бригадӑра та тӗштырӑсене акма тытӑнчӗҫ. Манӑн бригада та тырӑ акма ҫав кунах тухрӗ. Плугарьсем, сӳрелекенсем, сеяльщиксем хӑйсен кулленхи ӗҫ нормине тултарса пычӗҫ. М. Павлов, М. Федотов, А. Волосова кунне пӗр гектар сухалас вырӑнне, 1,5-шер гектар сухаланӑ. Ҫамрӑк сӳревҫӗ А. Васильев мӗнпур акнӑ бригада ҫӗр лаптӑкӗшӗнчен 80 процентне хӑй пӗччен сӳрелеме ӗлкӗрсе пычӗ.

Ӗҫе ҫапла организациленине пула колхозри тӑватӑ бригадӑран манӑн бригада ҫураки ӗҫне чи малтан—6 кун ҫурӑра—майӑн 21-мӗшӗнче вӗҫлерӗ.

М. ГАВРИЛОВ,
«Наука Ленина» колхоз бригадирӗ.

Выставкӑна каяҫҫӗ

СОВЕТСКОЕ. Районра малта пыракан колхозсенчи фермӑсенче ӗҫлекенсем—10 ҫын—ҫак кунсенчех Пӗтӗм Союзри ялхуҫалӑх выставкине тухса каяҫҫӗ.

Тушкассинчи Володарский ячӗпе тӑракан колхозри ӗне ферминче ӗҫлекен Самков юлташ кӑҫалхипе иккӗмӗш ҫул ӗнтӗ Пӗтӗм Союзри ялхуҫалӑх выставкинче участник пулать. Самков юлташа иртнӗ ҫулта Пӗчӗк кӗмӗл медаль парса наградӑланӑ. Вӑл иртнӗ ҫулта кашни амаран 14,22 ҫӑвӑр илнӗ. Кӑҫал та вӑл кашни амаран 20 ҫӑвӑртан кая мар илме обязательство панӑ.

«Страж революции» колхоз та тырпул тухӑҫлӑхне ӳстернӗ енӗпе виҫҫӗмӗш ҫул ӗнтӗ выставка участникӗ пулать. Ку колхозри сысна ферминче Николаев юлташ, иккӗмӗш ҫул ҫеҫ ӗҫлет пулин те, кӑҫал кашни амаран вӑтамӑн 20-шер ҫӑвӑр илнӗ. Ҫак ферма кӑҫал 30 пин тенкӗ тупӑш панӑ.

Н. М.

Выльӑх-чӗрлӗх продуктивлӑхне ӳстермелли стахановла методсемпе паллаштарнӑ

ҪӖРПУ. Райҫӗрӗҫ пайӗ «Пионер» колхозра зоотехниксен тата ферма заведующисен 10 кунлӑх курсне ирттернӗ. Курсра 12 зоотехник тата ферма заведующисем 22 ҫын пулнӑ. Курса зоотехникӑллӑ опытнӑй станцин старший научнӑй сотрудникӗ Кухарский юлташ ертсе пынӑ. Курсӑн тӗллевӗ — выльӑх-чӗрлӗх работникӗсене выльӑх-чӗрлӗх продуктивлӑхне ӳстермелли стахановла методсемпе практикӑллӑ ӗҫре паллаштарасси.

Курс пынӑ вӑхӑтра, 10 кун хушшинче, «Пионер» колхозӑн фермӑри ӗнисем сӗт парассине 40 процент таран ӳстернӗ. Хӑшпӗр ӗнесем икӗ хут ытларах сӗт пама пуҫланӑ. Ҫав вӑхӑтрах выльӑх-чӗрлӗх апатне те чылай перекетленӗ.

Фермӑра малтан ҫитменлӗхсем чылай пулнӑ. Колхоз правленийӗ ферма ҫине тивӗҫлӗн ҫавӑрӑнса пӑхман. Ӗнесене концентрациллӗ апат мӗн пурӗ те 40 процент таран кӑна ҫитернӗ. Ӗнесем мӑнтӑрах пулман, сӗт сахал панӑ. Хӗллехи вӑхӑтра улӑм тавраш ӗсене выльӑхсене ахалех, ура айне пӑрахса панӑ пулнӑ. Ӗнесене талӑкра пӗрре анчах шӑварнӑ. Дояркӑсем ӗнесен ҫиллисене массаж тумалли ҫинчен нимӗн те пӗлмен. Ӗнесене пурне те пӗр виҫепе, вӗсен продуктивлӑхне шута илмесӗрех, апат парса тӑрантарнӑ. Курсра вӗренекенсене ҫак ҫитменлӗхсене мӗнле майпа пӗтермеллине тӗплӗн каласа ӑнлантарнӑ.

Курсантсем ӗҫе тытӑнсанах фермӑра йӗркелӗх кӳме пуҫланӑ. Ӗнесене тӗрӗс тӑрантарма тытӑннӑ. Кашни ӗнене уйрӑммӑн, унӑн продуктивлӑхне, чӗр виҫине шута илнӗ тӑрӑх, рационсем туса тӑрантарнӑ. Улӑмсене вӗри шывпа шӳтерсе панӑ. Малтан хатӗрлесе лайӑхлатнӑ хытӑ апатсене ӗнесем юратса ҫинӗ. Ӗнесене талӑкра виҫшер хут шӑварнӑ. Сӗт нумайтарах паракан ӗнесене тӑватшар хут сума тытӑннӑ. Сӑвиччен те, сунӑ хыҫҫӑн та ӗне ҫиллине массаж тунӑ. Пӗррремӗш хут пӑруланӑ «Улита» ӗне виҫшер хут сунӑ вӑхӑтра 5 литр панӑ пулсан, тӑватшар хут сума тытӑнсан талӑкне 9,5 литр пама пуҫланӑ.

Фермӑри ӗҫсене ҫирӗп расписани тӑрӑх туса пынӑ. Ферма ӗҫне ҫавӑн пек майпа йӗркелесе пырса, стахановла меслетпе ӗҫлесе, выльӑхсен продуктивлӑхне чылай ӳстернӗ. Вунӑ кун хушшинче 36 сӑвакан ӗнерен 254 литр сӗт суса илнӗ. Малтанхи вӑхӑтра доярка сӗт суса илмелли плана тултарса пыраймам пулсан, курсра вӗренсе тухнӑ тӗлелле 3 доярка хӑйсен планне ытлашшипех тултарма пуҫланӑ. Андреева 9 литр, Михайлова 7 литр тата Яковлева 6 литр планран ытларах суса пынӑ.

Курсантсем фермӑра хӑйсем ӗҫлесе нумай пӗлӳ илчӗҫ: вӗсем ӗнесене тӗрӗс пӑхма, ӗҫ кунне пӗлсе йӗркелеме, ӗҫе организацилеме, зоотехника кӑтартнӑ пек ӗҫлеме вӗренчӗҫ.

В. ИГНАТЬЕВ,
Райҫӗрӗҫ пайӗн старший зоотехникӗ.

Хастар пионер

Геннадий Таньков машинӑсене юратнӑ. Вӗсемпе юнашар паллӑ тракторист-комбайнер И. Михайлов пурӑнать. Михайлов юлташ хӑй патӗнче тӗрлӗ машинӑсем юсанӑ, машина пайӗсене хӑй тунӑ. Геннадий ун патне тӑтӑшах ҫӳренӗ, машина пайӗсемпе паллашнӑ.

Геннадий тракторпа интересленнӗ. Трактор пайӗсем ҫинчен вӑл трактористка Анна Николаевӑран ыйтса пӗлнӗ. Геннадий унпа та ӑпӑланман. 6-мӗш класра вӗреннӗ чухне, механика ҫинчен вӗреннӗ май, учебник тӑрӑх трактор ҫинчен хӑй тӗллӗн вӗренсе пынӑ.

Кӑҫалхи хӗлле Хутарти Ленин ячӗпе тӑракан колхозра МТС трактористсен курсне уҫрӗ. Ҫак курсра Геннадий те хӑй ирӗкӗпех вӗренчӗ.

Иртнӗ ҫулта Геннадий 100 ӗҫкунӗ таран ӗҫлесе илнӗ.

Унӑн лайӑх, кӑтартуллӑ ӗҫӗсене курса, Пӗтӗм Союзри ялхуҫалӑх выставкин Главный комитечӗ 1941 ҫулти выставкӑн участникне ҫирӗплетнӗ. Кӑҫалхи ҫул Геннадий Таньков комбайнпа ӗҫлеме вӗренме шутлать.

Вӑл халь испытанире пур предметсемпе те «хорошо» тата «отлично» паллӑсем илсе, 9-мӗш класа куҫассишӗн кӗрешет.

С. БАТЬКОВ.

Европăри, Африкăри тата Азири вăрçă

(Вăрçă ĕçĕсен дневникĕ)

Англипе Германи хушшинчи фронтра — авиацин чылаях вăйлă активлăхĕ палăрать. Июнĕн 4-мĕшĕнче кăнтăрла, тенĕ Германи командованийĕн сводкинче, Германи самолечĕсем Шотландин хĕвелтухăç çыранĕнче вырнаçса тăракан Уик аэродромĕ çине, çавăн пекех тата çурçĕр Шотландири пĕр завод çине бомбăсем пырса пăрахнă. Ыран июнĕн 5-мĕш тенĕ чух çĕрле Германи авиацийĕ Центральнăй тата Кăнтăр Англири çар объекчĕсем çине пырса тапăннă. Бирмингамри заводсемпе Чатамри порт сооруженийĕсем çине уйрăмах вăйлăн пырса тапăннă. Çавăн пекех Германин тинĕс çинчи хĕçпăшаллă вăйĕсен ĕçĕсем пулса пынă. Англи çыранĕ патĕнче торпеднăй катерсем Англин çăмăл карапĕсен эскадрине атакăланă, пĕр суднăна путарнă. Çавăн пекех Атлантика океанĕн центральнăй пайĕпе çурçĕр пайĕнче Англин суту-илӳ тумалли темиçе пароходне путарнă.

Июнĕн 3-мĕшĕнче кăнтăрла, тесе пĕлтерет Рейтер агентстви, Англин çыранри оборона самолечĕсем Гавр портĕнчи чылай объектсем çине бомбăсем пырса пăрахнă. Кунсăр пуçне тата Англи самолечĕсем Шербург çывăхĕнчи аэродром çине пырса тапăннă. Çав кунах Англи самолечĕсем Германин миннăй заградителĕсем çине пырса тапăннă. Июнĕн 4-мĕшĕнче кăнтăрла Норвеги çыранĕ патĕнче Англи самолечĕсем грузовой судно çине пырса тапăннă, суднăна вут хыпса илнĕ. Кусемсĕр пуçне Англи самолечĕсем Зеербрюгге гаванĕ çине пырса тапăннă. Англин истребительсемпе пĕрле вĕçсе пынă ытти бомбардировщикĕсем Булоньри доксене атакăланă.

* * *

Çурçĕр Африкăра активлă вăрçă ĕçĕсем пулман. Германи артиллерийĕ, тенĕ Германи командованийĕн сводкинче, Англин Тобрук патĕнче пулнă автомашинисем çине персе тăнă. Итали артиллерийĕ, тенĕ Итали командованийĕн сводкинче, Тобрук укрепленийĕсем çине персе тăнă. Соллум фронтĕнче Англи чаçĕсем атака тунă, анчах вĕсен атакине сирсе янă.

Вăрçă вăрçакан енсен авиацийĕн хăшпĕр активлăхне палăртнă. Итали самолечĕсем, тенĕ Итали сводкинче, Тобрук портĕнче тăракан суднăсем çине бомбăсем пырса пăрахнă. Англи командованийĕ кăларнă коммюникере каланă тăрăх, Кăнтăр Африкăри истребительсем Германин Гамбатри (Киренаика) площадка çинче пулнă самолечĕсем çине пулеметсенчен персе тăнă. Виçĕ машинăна пĕтерсе тăкнă. Англи авиацийĕ, тенĕ малалла коммюникере, Бенгази çине пырса тапăннă. Çар сооруженийĕсем хушшинче темиçе тĕлте пысăк пушар тухнă.

* * *

Хĕвелтухăç Африкăра, Абиссинире, Аддис-Абеба патĕнчен кăнтăр енчи кӳлĕсен районĕнче çапăçусем пыраççĕ. Англи командованийĕ кăларнă коммюникере каланă тăрăх, çак районра хаяр çапăçусем сарăлса кайнă. Çапăçу вăхăтĕнче итальянецсем танксем пулăшнипе контратакăсем тунă. Англи войскисем, тенĕ малалла коммюникере, нумай çынна тыткăна илнĕ. Итали командованийĕн сводкинче çапла каланă: Галла-Сидамо облаçĕнчи Италин икĕ колонни Англи чаçĕсене каялла хăваласа янă. Тепĕр атака вăхăтĕнче Итали отрячĕсем Англи войскисене пысăк çухатусем кӳнĕ.

Англин Çывăхри Хĕвелтухăçĕнчи сывлăш вăйĕсен командованийĕ кăларнă коммюникере каланă тăрăх, Англи авиацийĕ итальянецсен Дебарек районĕнчи позицийĕсем çине бомбăсем пырса пăрахнă.

Сирире Англи самолечĕсем Бейрутри нефтехранилищĕсем çине бомбăсем пырса пăрахнă тата пулеметсенчен пенĕ.

Июнĕн 5-мĕш. (ТАСС).

Гранатометчиксен ăмăртăвĕ

«Спартак» спорт обществин Чăваш Совечĕ туса ирттерекен гранатометчиксен ăмăртуне 27 коллектив хутшăннă. Çав коллективсенче гранатометчиксен арçынсен командисем 81, хĕрарăмсен командисем 36, вĕсенче пурĕ 864 çын. Ку таринччен ăмăртăва хутшăннисенчен 617 çын граната ывăтса нормăсем панă.

Çакăн пекех халĕ пăшалтан тӳрĕ перес тĕлĕшпе мĕнпур коллективсенче ăмăрту пырать.

Шупашкарти «Спартак» обществинчи пĕрремĕш командăри футболистсем. Сылтăмран сулахаялла: Енчиков, Пустынин, Зельцман, Арсеев, Зефиров, Тодянов, Матвеев, Ратижевский, Зайцев, Блинов тата Козырский.

К. БАБАЕВ фото-ӳкерчĕкĕ.

Малти вырăна тухассишĕн

Футбол вăййипе Шупашкар хулинчи малти вырăна тухассишĕн ăмăртса вылясси сарăлса пырать. «Спартак» тата «Динамо» командисем хушшинчи вăййă спартаковецсем çĕнтернипе вĕçленнĕ.

Ĕнер «Медик» спорт обществин стадионĕнче «Медик» тата «Учитель» футболисчĕсем выляреç. «Медик» команди çамрăк, ăна кăçал кăна тунă.

Колхозсенчи кинофестиваль

ВĂРМАР. Майăн 28-мĕшпе июнĕн 4-мĕш хушшинче районри колхозсенчи кинофестиваль пулчĕ. Кинофестивалĕн тĕп задачи — колхозсенче кино кăтартас ĕçе вăйлатасси пулса тăрать.

Кинофестиваль вăхăтĕнче районра 2 передвижка ĕçлерĕ. Вĕсем 16 ялта пулчĕç.

Майăн 27—28-мĕшĕсенче Цветков юлташ ертсе пыракан кинопередвижка район центрĕнче «Большая жизнь» тата «Гибель орла» кинокартинăсене кăтартрĕ. Механик Цветков юлташ картинăсене лайăх кăтартрĕ. Сасă та лайăх илтĕнчĕ, сутти те çителĕклĕ.

Т. К.

Лекци пулчĕ

ÇЕМЕРЛЕ, («Чăваш Коммуни» корр.). Майăн 30-мĕшĕнче каçхине «Большевик» завод клубĕнче ВКП(б) Чăваш Обкомĕн лекторĕ Н. Семенов юлташ пĕтĕм тĕнчери лару-тăру çинчен лекци вуласа пачĕ.

Лектор уйрăмăнах хальхи вăхăтра Европăра тата Азире сарăлса пыракан вăрçă ĕçĕсем çинчен ытларах чарăнса тăчĕ.

Итлекенсене лекци кăмăла кайрĕ. Ыйту паракансем те чылай пулчĕç. Пĕтĕмпе лекци итлеме 500 çынна яхăн пынă.

Хаçат-журналсем сарасси япăх

ОКТЯБРЬСКОЕ. «Венера» колхозри письмоносец П. Новиков хăйĕн ĕçне йĕркеллĕ туса пымасть. Вăл колхозра хаçат журналсем сарассишĕн пачах тăрăшмасть. Колхозра хаçат çыранса илес текенсем сахал мар. Анчах письмоносец тăрăшманнине пула яла мĕнпурĕ те 4 экземпляр çеç килет. Журналсем те питĕ сахал килеççĕ.

Хаçат-журналсене вăхăтра салатса памаççĕ. Çырусене те нумай вăхăт хушши салатса памасăр усрать. Колхоз правлени Новиков мĕнле ĕçленине тĕрĕслесе тăмасть.

Ф. ЯРУКИН.

Тилĕ ферми пулать

Шăхасан районĕнчи «Молодой колхозник» колхоз членĕсем Ивановпа Матвеева юлташсем майăн 29-мĕшĕнче çывăхри вăрмантан 12 тилĕ çури тытса таврăннă. Вĕсем тилĕ çурисене колхоза панă. Колхоз халь тилĕ ферми тума йышăннă. А. СОЛОВЬЕВ.

СУД

Алимент тӳлеменшĕн

ИШЛЕЙ. Олгаш ялçынни А. Сорокин хăйĕн арăмне 8 çулхи ачапа пăрахса хăварнă. Халăх сучĕ ачана тăрантарса пăхса усрама Сорокинран алимент укçи шыраса илмелле тунă. Вăл вараниçта та ĕçлемесĕр пурăннă, 5 уйăх хушши алимент тӳлемен.

Çавăн пекех Мемеш ялçынни Д. А. Калинин та алимент тӳлес мар тесе виççĕмĕш çул тарса çӳренĕ.

Ишлей районĕнчи пĕрремĕш участокри халăх сучĕ çак ĕçе пăхса тухрĕ. Алимент укçи тӳлеменшĕн Сорокина пĕр çул та ултă уйăхлăха, Д. А. Калинина икĕ çуллăха тĕрмене хупмалла тунă.

М. НИКОЛАЕВ.

Лекци

Паян, июнĕн 7-мĕшĕнче, ВКП(б) Шупашкар горкомĕн парткабинетĕнче ВКП(б) историйĕ çинчен вулакан лекцисен циклне итлекенсем валли «Теория и тактика большевистской партии по вопросам войны, мира и революции» темăпа тӳлевлĕ лекци пулать. Лектор — **Орленко** юлташ.

Лекци каçхине 8 сехетре пуçланать.

ПАРТКАБИНЕТ.

Ответлă редактор В. Я. ЯКОВЛЕВ.

ЮТÇĔРШЫВСЕНЧЕ

Италире

РИМ, июнĕн 5-мĕш (ТАСС). Италири хаçатсем спекуляци тунăшăн тата продовольстви снабженийĕ тĕлĕшĕнчи законсене урăхла майсемпе пăснăшăн нумай çынсене арестлени çинчен тата судпа айăплани çинчен калакан пĕлтерӳсене пичетлесе кăлараççĕ. Хаçатсем çавăн пекех тата çав законсене пăснăшăн чылай магазинсене хупни çинчен пĕлтереççĕ.

«Лаворо фашиста» хаçат пĕлтернĕ тăрăх, Римра 9 ресторана хупнă, мĕншĕн тесен вĕсем нормăллă продуктсене талонсемсĕр сутнă.

«Мессаджеро» хаçат çапла пĕлтерет: Туринра пĕр усламçăна сахăрпа спекуляци тунăшăн виçĕ çуллăха тĕрмене хупса лартмалла тата 30 пин лира чухлĕ штраф тӳлеттермелле суд тунă.

«Пополо ди Рома» хаçат Феррарта (Эмилире) нормăллă продуктсене талонсемсĕр сутнăшăн пĕр магазина хупни çинчен пĕлтерет. Çак хаçатах Бригуерора (Милан) çывăхĕнче пĕр усламçăна арестлени çинчен пĕлтерет. Вăл усламçă 60 центнер çăнăхпа 4 центнер рис пытарса усранă пулнă.

«Джорнале д'Италиа» хаçат çапла пĕлтерет: ятарласа тунă трибунал пĕр бойня директорне 18 çул хушши тĕрмере хупса усрамалла тата 18 пин лира чухлĕ штраф тӳлеттермелле тунă, 3 служащине 6—12 çул хушши тĕрмере хупса усрамалла тата 4—5 пин лира чухлĕ штраф тӳлеттермелле тунă. Вĕсем пăсăлнă какай сутнă пулнă.

Францире

ВИШИ, июнĕн 5-мĕш. (ТАСС). Францири хаçатсем Парижра продовольстви тĕлĕшĕнчи ĕçсем татах та ытларах начарланни çинчен пĕлтереççĕ. Сăмахран, акă «Прогрэ» хаçат çапла пĕлтерет: Парижра вăтам пурăнакан çемьере пахча-çимĕçсенчен кăна пĕçернĕ апат 82 франка ларать, çав вăхăтрах Парижри вăтам шкулта ĕçлекен преподаватель те кунне 40 франкран ытла ĕçлесе илеймест. «Пти-журналь» çапла пĕлтерет: апат-çимĕç продукцисем çуккине пула Клермон-Ферранра тата ытти хăшпĕр центрсенче аптекăсенче ачасене тăрантарма хатĕрленĕ çăнăхсене илсе пĕтернĕ. Парижри «Ожюрдюи» хаçат зоопаркри 4500 пуç выльăх-чĕрлĕхе пусма, вĕсен какайне сутма ыйтать, мĕншĕн тесен унта какай çук. Мăйракаллă выльăх-чĕрлĕхе сутма чарнă пирки какай тĕлĕшĕнчи ĕçсем халĕ татах та ытларах йывăрланнă. Хаçатсем пĕлтернĕ тăрăх, кăнтăр енчи хуласенче, уйрăмăн илсен Марсельре продовольстви тĕлĕшĕнчи ĕçсем уйрăмах йывăрланса çитнĕ. Кăçалхи çул пулă тытасси нумай чакнă, мĕншĕн тесен хĕлле тата çуркунне çанталăк питĕ сивĕ тăнă, çавăнпа та пулăсем çыран хĕрне пымаççĕ, уçă тинĕсре вара пулăççене çӳреме чарнă.

Республика уйхирĕсенче

Малта пыракан трактор бригади

ВĂРМАР. Вăрмарти машинно-тракторнăй станцинчи иккĕмĕш трактор бригади—чи лайăх ĕçлекен бригада. Вăл, çуракине тухнăранпах, ытти бригадăсенчен малта пырать.

Ку бригада (бригадирĕ Семен Данилович Данилов юлташ) 3-мĕш тата 17-мĕш трактор бригадисемпе ăмăртса ĕçлет. Кунсăр пуçне трактористсем хăйсем хушшинче пĕр-пĕринпе ăмăртса ĕçлеççĕ. Вĕсем пысăк ĕç тухăçлăхĕшĕн тата пахалăхшăн ырми-канми кĕрешеççĕ.

Бригадăн çуракинче 387 гектар сухаласа акмалла пулнă. Вăл 470 гектар сухаласа акнă. Унăн ĕçне колхозниксем ырлаççĕ. Халĕ трактор бригади Çĕнĕ Вĕренерти «Хĕрлĕ Мăрат» колхоз уйĕнче ирхи çĕртме тăвать. Вĕренер колхозникĕсем суха айне тислĕк тăкса хăварассишĕн çине тăрса ĕçлеççĕ. Вĕсем хăйсен ирхи çĕртме тăвакан çĕр участокĕсене лайăх çемçетсе хăвараççĕ.

Трактористсем хăйсен сменăра сухаламалли нормисене ытлашшипех тултарса пыраççĕ. Л. Романов, Д. Гурьев, Е. Владимиров, Р. Семенова юлташсем уйрăмах паха тĕслĕхсем кăтартаççĕ. Вĕсем урапаллă тракторпа сменăра 4-шар гектар сухалас вырăнне 5,5—6-шар гектар сухаласа пыраççĕ. Гурьев юлташ 15 гектар акас вырăнне 24—25-шер гектар акнă.

Хăшпĕр трактористсем горючине перекетлессипе те паха тĕслĕхсем кăтартаççĕ. Тимофеев юлташ майăн 17—19-мĕш кунĕсенче горючине 445 литр пĕтерес вырăнне 329 литр кăна пĕтернĕ.

Трактористсене канмашкăн лайăх условисем туса панă. Вĕсен будки таса, культурăллă. Унта стенасем çинче çулпуççен портречĕсем, тĕкĕрсем, чечексем. Сĕтел çинче—радио. Кантăксене занавескăсем карнă. Трактористсене выртса канмалли вырăнсем те лайăх.

Анчах хаçатсем вăхăтра паманнишĕн тарăхаççĕ трактористсем. «Чăваш Коммуни», районри «Хĕрлĕ ялав» хаçатсем йĕркеллĕ пырса тăмаççĕ, сухалаççĕ. Çак ĕç çине МТС дирекцийĕ çителĕклĕ çаврăнса пăхмасть.

Иккĕмĕш трактор бригадинчи трактористсем тухăçлă ĕçлеççĕ, культурăллă канаççĕ. Вĕсем пур ĕçре те яланах малта пыма тăрăшаççĕ.

В. Т.

Ирхи çĕртме сухине ăнăçлăн ирттерессишĕн

ИШЛЕЙ. Шетмĕпуç ялсоветĕнчи «Çĕнĕ хунав», «Восток», «Звезда» колхозсенче майăн 28-мĕш тĕлне çуракине ăнăçлăн вĕçленĕ. «Çĕнĕ хунав» колхозра ирхи çĕртме сухине тытăнчĕç. Сухаçă М Ключников юлташ плана 110—190 процент тултарса сухалать. Сӳре сӳрелекен И. Кириллов плана 140 процент тултарса пырать. Çавăн пекех сӳре сӳрелекен А. Романов та нормăна ытлашшипех тултарать.

Н. АЛЕКСЕЕВ.

Пахалăх комисси ĕçлемест

ÇЕРПУ. «Балтиец» колхоз кăçалхи çуракине 7 — 8 кун хушшинче вĕçлерĕ. Анчах та çураки ĕçне пахалăх комисси хутшăнмарĕ, çавна пула агротехникăна пăснисем, алпа акнисем пулнă. Паянхи куна çитсе те çураки ĕçне актпа йышăнман.

Çавна пула ĕнтĕ çĕрулми лартас вырăна бригадир Борисов начар сухалаттарнă, колхоз председателĕ унта çĕрулми мар, вăрлăхлăх вика актарнă. Çĕрулми лартас вырăн 10 сантиметр тарăнăшĕнчен те каярах пулнă. Пахалăх, ун пек вырăнта çĕрулмине кирлĕ пек туса илме май çук.

Пахалăх комисси председателĕ М. Исаков хăй çине ответлăх илмест.

Çураки вĕçленни эрне иртрĕ пулсан та ирхи çĕртме тăвасси çинчен кунта аса та илмеççĕ-ха.

И. МИХАЙЛОВ.

Ирхи çĕртме тăваççĕ

ÇЕМЕРЛЕ. Районри чылай колхозсем çураки пĕтернĕ хыççăн ирхи çĕртме тума тытăнчĕç.

МТС-ăн саккăрмĕш тракторнăй бригади хăй договор тунă колхозсенче çĕртме сухи тума тытăнчĕ. Яндашри «Комбайн» колхозра июнĕн 1-мĕш тĕлне 40 гектар ирхи çĕртме тунă. Николаев тата Данилов трактористсем СТЗ тракторпа куллен 4,2 гектар сухалас вырăнне 9—10 гектар сухалаççĕ.

С. Б.

СОВЕТ СОЮЗĔ ТĂРĂХ

СССР Тинĕс-Çар Флочĕн кунне хатĕрленни

СССР Тинĕс-Çар Флочĕн кунне пĕтĕм çĕршывĕпех хатĕрленме тытăннă. Çĕршер агитаторсемпе пропагандистсем — флот командирĕсемпе политработникĕсем çитес кунсенче Мускаври ĕççыннисене пирĕн çĕршывăн тинĕсри хĕçпăшаллă вăйĕсен историйĕ çинчен, вĕсем çĕршывшăн çапăçура пулни çинчен каласа параççĕ, шыв айĕнче çӳрекен кимĕсем, линейнăй карапсем, минăллă вăрçă т. ыт. çинчен лекцисем вуласа параççĕ. Мускавра пурĕ 4.000 яхăн калаçусемпе лекцисем туса ирттереççĕ.

Праздник умĕнхи кунсенче çар морякĕсем Мускаври парксенче пулаççĕ, ĕççыннисене Совет Союзĕн Флочĕсемпе Флотилийĕсен личнăй составĕн боевой ĕçĕсем тата вĕсен хастарлă вĕренĕвĕ çинчен каласа параççĕ.

Столицăна «СССР Тинĕс-Çар Флочĕ» выставка валли (Çарпа Тинĕс Центральнăй музейĕн филиалне) экспонатсем килнĕ те ĕнтĕ. Вăл выставка Горький ячĕпе тăракан центральнăй паркра уçăлать. Парк территорийĕнче Тинĕс-Çар Флочĕн техникипе хĕçпăшалĕ ячĕпе уçăлакан традициллĕ выставкăна тума хатĕрленме пуçланă. Площадьсенче тата аллейăсенче тинĕс хĕрринчи тупăсене, гидросамолетсене, минăсене, торпедăсене, навигаци приборĕсене, тинĕсри çыхăну аппарачĕсемпе техникине тăваççĕ. Парк центрĕнче совет флотоводецĕсен, моряксен — Совет Союзĕн Геройĕсен, боевой тата политикăллă вĕренӳри отличниксен фотопортречĕсене тăваççĕ. (ТАСС).

Лермонтов вилнĕренпе 100 çул тултарнине уявлама хатĕрленес ĕç

Мускавра Лермонтов пурнăçĕпе творчествине кăтартса паракан выставка уçăлать. Çак выставка валли Ленинградри Вырăс музейĕнче экспонатсем суйласа çитернĕ. Музейăн живописпа графика отделĕсенче аслă поэтăн пурнăçĕпе творчествине кăтартса паракан произведенисем нумай пухнă.

Лермонтов Гагаринпа пĕрле çырнă акварельсем наукăшăн интереслă, художествăллă хаклă произведенисем пулса тăраççĕ, вĕсем Кавказри вăрçăн уйрăм эпизочĕсене кăтартса параççĕ.

Львовра Лермонтовăн суйласа илнĕ произведенийĕсене поляксен чĕлхипе пичетлесе кăлараççĕ. Çак пĕр томлă сборнике «Демон», «Мцыри» поэмăсем тата поэтăн ытти произведенийĕсем кĕреççĕ. Çак произведенисене куçарас тĕлĕшпе поляксен чи лайăх поэчĕсем ĕçлеççĕ.

КАНАШСКАЯ ФЕЛЬДШЕРСКАЯ ШКОЛА
НАРКОМЗДРАВА ЧАССР
ОБ'ЯВЛЯЕТ
прием учащихся на первые курсы фельдшерской школы и отделения медсестер для детских учреждений на 1941—42 учебный год.

Срок обучения в фельдшерской школе—3 года, а на отделении медсестер—2 года.

В школу принимаются граждане от 15 до 35 лет, имеющие образование не ниже 7 классов средней школы.

Все поступающие в школу подвергаются приемным испытаниям по русскому языку (письменно и устно), математике, Конституции СССР, а для националов и по родному языку (письменно и устно).

Заявления подаются на имя директора школы с приложением следующих документов:

1) Свидетельство о рождении.
2) Справка о состоянии здоровья.
3) Свидетельство об образовании.
4) Две фотокарточки с собственноручной подписью.
5) Почтовые марки на 60 коп.

Паспорт предъявляется при личной явке.

Прием заявлений с 20 июня по 10 августа 1941 г.
Приемные испытания с 10 по 25 августа.
Без испытаний в школу принимаются лица:

1. Окончившие полную среднюю школу (десятилетку).
2. Окончившие семилетку по основным предметам, кроме рисования, пения, черчения, физкультуры—на «отлично». Отличники НСШ, а также учащиеся, выдержавшие приемные испытания на $2/3$ предметов на «отлично» и $1/3$ на «хорошо»—с 1-го сентября зачисляются на стипендию.

Иногородние учащиеся обеспечиваются общежитием.
Начало занятий с 1-го сентября.
Заявления направлять по адресу: г. Канаш, ЧАССР, ул. Пушкина, дом № 2, Фельдшерская школа.

ДИРЕКЦИЯ.

2—2

СССР авиаци промышленность Наркомачĕн Государствăллă Союзлă строительно-монтажнăйăн 6-мĕш номерлĕ трессĕ
ĔÇ ВĂЙНЕ ОРГАНИЗОВАННО ПУХАТЬ.

Ĕçе арçынсене тата хĕрарăмсене строительствăн пур специальноçĕсем тăрăх, çĕр чавакансене, çавăн пекех тата тĕрлĕрен рабочисене илеççĕ.

Набор условисене тĕплĕн 6-мĕш номерлĕ трестăн уполномоченнăйĕнчен ыйтса пĕлме пулать. Унăн адресĕ: Шупашкар, Карл Маркс урамĕ, 6. Çынсене гостиница конторĕнче кашни кунах ирхине 9 сехетрен пуçласа каçхине 8 сехетчен йышăнаççĕ.

Районсенче: Шупашкар, Красноармейски тата Кувакино районĕсенче 6-мĕш номерлĕ трестăн инспекторĕсенчен ыйтса пĕлме пулать, вĕсем райцентрсенче вырнаçнă.

КАЗАНСКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ ВЕТЕРИНАРНЫЙ ИНСТИТУТ
имени Н. Э. Баумана
об'являет прием студентов на 1941—42 учебный год.

Срок обучения в институте 5 лет, на заочном отделении—6 лет.

Все поступающие в институт очного и заочного обучения подвергаются испытаниям по русскому языку и литературе, физике и химии.

Правила приема в институт общие для всех поступающих в сельскохозяйственные ВУЗ'ы НКЗ СССР в 1941 году.

Плата за обучение в стационаре 300 руб. в год, а на заочном отделении 150 руб. в год. Отличники принимаются без приемных испытаний и зачисляются на стипендию.

Прием заявлений до 1 августа, приемные испытания с 1 по 20 августа. На заочное отделение прием заявлений до 1 сентября, приемные испытания с 1 августа по 20 сентября. С 15 июня по 15 августа при институте будут открыты курсы по подготовке в институт. Обучение на курсах бесплатное.

Заявления о приеме в институт и на подготовительные курсы подаются на имя директора института с приложением подробной автобиографии, аттестата об окончании среднего учебного заведения (в подлиннике), трех фотокарточек и справки об отношении к воинской обязанности (для военнообязанных).

Паспорт пред'является при личной явке в институт.

АДРЕС: Казань, поле Ершова, д. 20, телефон 5-88.

4—1

Казанский меховой техникум Наркомлегпрома СССР
об'являет осенний прием на 1941—42 учебный год
на 1 и 2 курсы.

Обучение платное—150 руб. в год.

Техникум готовит техников-технологов мехообрабатывающей промышленности: а) по выделке и окраске мехов, б) по изготовлению меховых изделий.

Окончившие техникум направляются на работу в Москву, Ленинград, Харьков, Псков, Киров, Казань.

Имеются русские и татарские группы.

Прием заявлений до 10 августа. Условия приема в техникум—общие для всех техникумов. Заявления подаются на имя директора. К заявлению должны быть приложены документы в подлинниках: свидетельство о рождении, свидетельство об окончании средней школы, справка врача о состоянии здоровья, три фотокарточки, автобиография.

Окончившие семилетку на „отлично" принимаются в техникум без испытаний и зачисляются на стипендию.

От платы за обучение освобождаются: дети пенсионеров, воспитанники детдомов и материально-нуждающиеся студенты-отличники.

При техникуме имеется библиотека, обеспечивающая студентов всей необходимой учебной, справочной, а также художественной литературой.

Нуждающимся предоставляется платная работа в свободное от учебы время в мастерских техникума.

Зачисленные в техникум обеспечиваются общежитием, полным комплектом постельных принадлежностей, баней за счет техникума. При техникуме имеется студенческая столовая и прачечная.

Начало занятий с 1 сентября.

АДРЕС: Казань, уг. Островской—Университетской, д. 39/6. Меховой техникум. тел. 13-92.

3—1

ДИРЕКЦИЯ.

ЧЕБОКСАРСКАЯ МЕЖРАЙБАЗА ЧУВАШПОТРЕБСОЮЗА
ДОВОДИТ до СВЕДЕНИЯ ВСЕХ ПРЕДСЕДАТЕЛЕЙ РАЙПОТРЕБСОЮЗОВ, СЕЛЬПО, ЧТО
ДЛЯ ТОРГОВЛИ
НА ОТКРЫВАЕМЫХ
ЛЕТНИХ ЯРМАРКАХ
Межрайбазой товары будут отпускаться на комиссионных началах.
Нереализованные на ярмарках товары базой будут приняты обратно в течение 5 дней по закрытии ярмарки.
Дирекция.

РЕДАКЦИ АДРЕСĔ: г. Чебоксары, ул. Володарского, 5, Дом печати. ТЕЛЕФОНСЕМ: редакторăн — 0—67, редактор заместителĕн — 3—97, редакци секретарĕн — 4—40, пропаганда пайĕн — 4—97, парти пурнăç пайĕн — 7—97, экономика пайĕн — 0—88, çырусемпе рабселькорсен пайĕн — 2—30, «Ĕçхĕрарăмĕ» тата «Хатĕр пул» журналсен — 6—23, «Ленин çулĕпе» журналăн — 0—85, издательство конторин—0—23.

НТ 2487.
Гор. Чебоксары, типография № 1 Управления издательств и полиграфии при СНК ЧАССР, Заказ № 293. Ф. 6. 58×84 п. л.